QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS 2023:
ĐHQGHN TRONG NHÓM 801-1000 VÀ GIA TĂNG ĐIỂM Ở UY TÍN HỌC THUẬT, TUYỂN DỤNG

Sáng ngày 09/6/2022, Tổ chức xếp hạng QS (Quacquarelli Symonds) đã công kết quả của Bảng xếp hạng đại học thế giới QS World University Rankings 2023 - QS WUR 2023. Trong đó, Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) có năm thứ 5 liên tiếp được xếp hạng trong top 1000 các cơ sở giáo dục đại học tốt nhất thế giới theo tiêu chí của QS WUR.

Trong kỳ xếp hạng lần này, QS đã xếp hạng cho 1.422 cơ sở giáo dục đại học (trong đó có 124 cơ sở giáo dục đại học lần đầu tiên được xếp hạng) trong tổng số 2.462 cơ sở giáo dục đại học tham gia từ 100 quốc gia và vùng lãnh thổ.

Theo kết quả xếp hạng, ngoài liên tục duy trì vị trí ở nhóm 801-1000 cơ sở giáo dục đại học tốt nhất toàn cầu, ĐHQGHN giữ vững xu hướng gia tăng thứ hạng tương đối khi đứng trong nhóm 56,3% các trường đại học hàng đầu.

Đối với các tiêu chí xếp hạng, ĐHQGHN tiếp tục thể hiện uy tín ở cả tiêu chí Học thuật và Tuyển dụng. Tiêu chí Uy tín Học thuật giữ ở mức điểm 16,6 điểm và tiếp tục là tiêu chí có điểm số cao nhất; trong khi đó, tiêu chí Uy tín Tuyển dụng có sự gia tăng mạnh, từ 12,1 điểm ở QS WUR 2022 lên tới 14,7 điểm ở QS WUR 2023.

Trong kỳ xếp hạng 2023, cả 4 cơ sở giáo dục đại học đã có mặt trong bảng xếp hạng ở kỳ trước đều duy trì được vị trí của mình. Ngoài 2 Đại học Quốc gia vẫn giữ vị trí trong nhóm 801-1000, Trường ĐH Tôn Đức Thắng có thứ hạng trong nhóm 1001 - 1200 và Trường ĐH Bách khoa Hà Nội có thứ hạng trong nhóm 1201-1400. Ngoài ra, Trường ĐH Duy Tân trong lần đầu tiên được xếp hạng đã ở vị trí 801-1000.

QS WUR xếp hạng các trường đại học theo 6 tiêu chí, bao gồm: đánh giá của học giả, đánh giá của nhà tuyển dụng, số trích dẫn/giảng viên, tỷ lệ giảng viên/sinh viên, tỷ lệ giảng viên quốc tế và tỷ lệ sinh viên quốc tế. Tiêu chí xếp hạng của QS nhấn mạnh vào đóng góp và tác động của chất lượng đào tạo và nghiên cứu của trường đại học đối với xã hội (thông qua đánh giá của doanh nghiệp, học giả trong và ngoài nước) và các đóng góp cho hoạt động nghiên cứu khoa học (thông qua số trích dẫn/giảng viên).

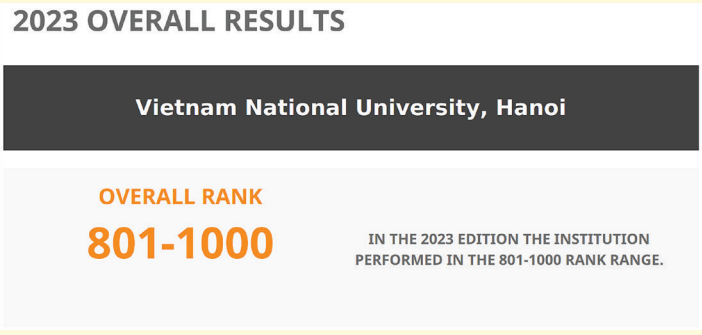

TỰ CHỦ ĐẠI HỌC
ĐỂ PHÁT HUY THẾ MẠNH, GIA TĂNG CÁC GIÁ TRỊ VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

NGÀY 04/6/2022, TẠI HÒA LẠC, ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI (ĐHQGHN) PHỐI HỢP CÙNG THƯỜNG TRỰC ỦY BAN VĂN HÓA, GIÁO DỤC CỦA QUỐC HỘI TỔ CHỨC HỘI THẢO VỀ MÔ HÌNH TỔ CHỨC, HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC ĐẠI HỌC Ở VIỆT NAM.

ĐỒNG CHÍ NGUYỄN THỊ MAI HOA - PHÓ CHỦ NHIỆM ỦY BAN VĂN HÓA, GIÁO DỤC CỦA QUỐC HỘI; ĐỒNG CHÍ LÊ QUÂN - GIÁM ĐỐC ĐHQGHN ĐỒNG CHỦ TRÌ HỘI THẢO.

VŨ SINH

Hội thảo là một hoạt động cụ thể nhằm triển khai thực hiện Kết luận số 19-KL/TW ngày 14/10/2021 của Bộ Chính trị về định hướng Chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15 ngày 05/11/2021 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc nghiên cứu, rà soát nội dung để xem xét, đề xuất, sửa đổi, bổ sung Luật Giáo dục đại học.

Mục đích của hội thảo nhằm trao đổi, thảo luận và đánh giá thực tiễn việc thực hiện chính sách, pháp luật liên quan đến tổ chức và hoạt động của mô hình đại học trong hệ thống giáo dục quốc dân để từ đó nghiên cứu, đề xuất giải pháp hoàn thiện chính sách, pháp luật về giáo dục đại học nói chung, về mô hình tổ chức và hoạt động của các đại học nói riêng.

Khai mạc hội thảo, đồng chí Nguyễn Thị Mai Hoa - Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội nhấn mạnh: "Việc xây dựng và phát triển mô hình cơ sở giáo dục đại học đa ngành, đa lĩnh vực là xu thế vận động chung của giáo dục đại học thế giới nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao về đào tạo nhân lực trong bối cảnh thay đổi nhanh chóng của thị trường lao động trước tác động của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư".

Luật Giáo dục đại học sửa đổi, bổ sung một số điều năm 2018 (Luật số 34/2018/QH14) đã khẳng định rõ, cơ sở giáo dục đại học trong hệ thống giáo dục quốc dân ở Việt Nam bao gồm

chủ yếu 02 mô hình: các Trường đại học, Học viện (gọi chung là Trường đại học) và các Đại học - là cơ sở giáo dục đại học gồm nhiều đơn vị cấu thành hoạt động ở nhiều lĩnh vực chuyên môn cùng thống nhất thực hiện mục tiêu sứ mạng, nhiệm vụ chung về đào tạo, nghiên cứu khoa học và phục vụ cộng đồng. Theo quy định của Luật, thuật ngữ "Đại học" không chỉ được dùng để chỉ các đại học với tư cách là "tổ hợp các trường đại học, viện nghiên cứu khoa học thành viên thuộc các lĩnh vực chuyên môn khác nhau, tổ chức theo hai cấp" như quy định tại khoản 8 Điều 4 Luật Giáo dục đại học năm 2012 (Luật số 08/2012/QH13), bao gồm các ĐHQG và đại học vùng hiện nay mà còn mở ra hành lang pháp lý cho việc hình thành các Đại học đa ngành, đa lĩnh vực được phát triển lên từ các Trường đại học truyền thống.

Tuy nhiên, trong thực tiễn triển khai thi hành Luật, việc tổ chức và hoạt động của mô hình đại học cũng nảy sinh một số vấn đề vướng mắc, bất cập cần được tháo gỡ, nhiều nội dung cần được quan tâm, làm rõ để tạo sự thống nhất từ nhận thức tới thực tiễn triển khai thực hiện Luật.

"Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội phối hợp với ĐHQGHN tổ chức Hội thảo về mô hình tổ chức, hoạt động của các đại học ở Việt Nam với mục tiêu lắng nghe ý kiến các chuyên gia, các nhà quản lý hoạt động trong lĩnh vực giáo dục đại học trao đổi, phân tích, đánh giá kết quả thực tiễn triển khai các quy định pháp luật liên quan đến tổ chức và hoạt động của mô hình các đại học ở Việt Nam hiện nay", đồng chí Nguyễn Thị Mai Hoa cho biết.

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân chia sẻ, kể từ năm 2013 đến nay, ĐHQGHN được giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cao trong các lĩnh vực tổ chức, hoạt động và đã thực hiện tốt các quyền này.

Sau gần 30 năm thành lập, mô hình tổ chức của ĐHQGHN cơ bản đi vào hoạt động ổn định. Các quy định, quy chế, vấn đề quản trị nội bộ đang được phát huy tốt. Trong những năm gần đây, các chỉ số phát triển của ĐHQGHN luôn được đảm bảo và ổn định.

ĐHQGHN tập trung ưu tiên đổi mới quản trị nội bộ để phân vai, trách nhiệm, quyền hạn, nghĩa vụ, nguồn lực để đáp ứng mục tiêu phát triển của ĐHQGHN đúng với nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước, nhân dân giao. ĐHQGHN luôn cố gắng dựa vào bối cảnh điều kiện nguồn lực và cơ chế sẵn có để phát huy tốt nhất sự năng động, sáng tạo của hệ thống, đảm bảo tạo ra những sản phẩm, kết quả đáp ứng yêu cầu.

Các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQGHN được tổ chức và hoạt động theo cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm xã hội cao, mở và liên thông, liên kết, phát huy lợi thế chuyên môn hóa và tự chủ trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học đảm bảo trong khuôn khổ quản lý và điều phối thống nhất của ĐHQGHN. Do đó, ĐHQGHN cho phép các đơn vị chủ động tập trung các nguồn lực cho việc xây dựng đội ngũ cán bộ, cơ sở vật chất... liên quan đến chuyên ngành đào tạo, lĩnh vực nghiên cứu đặc thù.

Quản trị trong ĐHQGHN được thực hiện theo cách tiếp cận quản lý sản phẩm đầu ra. Chất lượng các đơn vị đào tạo và chương trình giáo dục trong ĐHQGHN được giám sát chặt chẽ thông qua hoạt động kiểm định chất lượng, đồng thời, ĐHQGHN khuyến khích các trường thành viên tham gia kiểm định của các tổ chức kiểm định quốc tế có uy tín nhằm thúc đẩy việc nâng cao chất lượng và quá trình hội nhập.

Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Hoàng Minh Sơn

"Tự chủ đại học cho phép các đơn vị phát huy thế mạnh, tạo ra sự khác biệt trong các lĩnh vực có thế mạnh; tự chủ đại học là sự tôn trọng, tự quyết được các vấn đề của mình phục vụ mục tiêu phát triển", Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân nhấn mạnh.

Tại hội thảo, với tinh thần trao đổi thẳng thắn, dân chủ, cởi mở, trách nhiệm và có tính xây dựng, các đại biểu đã tập trung trao đổi, thảo luận ngắn gọn, có trọng tâm, trọng điểm về một số nội dung: Về cơ cấu tổ chức của đại học; mối quan hệ, liên kết giữa các đơn vị thành viên, đơn vị thuộc và trực thuộc trong đại học; trách nhiệm và quyền hạn của các đơn vị; Cơ chế quản lý và quản trị đại học; mức độ thực hiện tự chủ đại học và mối quan hệ giữa các thiết chế quyền lực trong nhà trường giữa cấp đại học (Hội đồng đại học - Ban Giám đốc - Đảng ủy đại học) với cấp đơn vị thành viên, đơn vị thuộc, trực thuộc đại học (Hội đồng trường - Ban Giám hiệu - Đảng ủy Trường) trên cơ sở tuân thủ sự lãnh đạo của Đảng, văn bản pháp luật, văn bản quản lý của Nhà nước; Những vướng mắc, bất cập trong thực thi quy định pháp luật về tự chủ đại học liên quan đến các hoạt động chuyên môn, học thuật trong đào tạo, nghiên cứu khoa học cũng như trong thực thi quyền tự chủ về tài chính, tài sản; Kiến nghị, đề xuất cơ chế, giải pháp nhằm hoàn thiện hành lang pháp lý thúc đẩy các đại học phát triển xứng tầm nhiệm vụ được giao, giúp từng bước khẳng định vị thế và uy tín của các đại học hàng đầu Việt Nam cũng

GS.VS Đào Trọng Thi

GS.TSKH Vũ Minh Giang

PGS.TS Phan Thanh Bình

như tiếp cận với trình độ khu vực và trên thế giới.

Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Hoàng Minh Sơn cho biết, khi Luật số 34/2018/QH14 ra đời, quyền tự chủ các trường đại học tăng lên rất nhiều. Nhất là khi trường thành viên tự chủ cao hơn thì đặt ra vấn đề cấp ĐHQG cần quyền gì cao hơn để làm tốt nhất sứ mạng? Làm sao để nâng cao hiệu quả hoạt động, nâng cao tính cạnh tranh?

Vì vậy, cần nhận thức đầy đủ, đúng đắn về tự chủ đại học; đúng đủ những quy định trong Luật. "Mô hình tổ chức hoạt động nào thì các đại học cũng bảo đảm quyền tự chủ gắn với trách nhiệm xã hội. Đại học mô hình ra sao cũng cần hướng đến lợi ích cộng đồng, xã hội...", Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn nêu quan điểm.

GS.VS Đào Trọng Thi, nguyên Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội, nguyên Giám đốc ĐHQGHN cho rằng, mô hình chung phát triển đại học phải tạo điều kiện tự chủ càng cao càng tốt. Tinh thần Luật Giáo dục đại học cũng mong muốn quyền tự chủ phải ngày càng cao.

Vì vậy, đối với các ĐHQG, cần phải giao nhiệm vụ và các quyền hạn thực hiện như các cơ quan Chính phủ. Đối với các đại học vùng vẫn thuộc bộ, ngành quản lý nhưng cần được giao tư cách hành chính như tổng cục. Cần tạo điều kiện để các cơ sở giáo dục đại học phát triển có đủ điều kiện để sẵn sàng hoàn thành các yêu cầu nhiệm vụ...

Theo GS.TSKH Vũ Minh Giang - Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo ĐHQGHN, các thuộc tính của đại học trong hệ thống đó là: phân tầng, tức là có sự khác biệt mức độ, quy mô, chất lượng...; Tự chủ, đặc biệt chú trọng đến sự tự do về không gian học thuật, nhằm thúc đẩy sự sáng tạo, phát triển, tính đa ngành trong đó cốt lõi là khoa học cơ bản. Ông lưu ý, cùng với chất lượng, điều làm nên sự khác biệt của các ĐHQG đó là thể hiện trách nhiệm quốc gia và vai trò nòng cột trong hệ thống giáo dục và đào tạo của đất nước. Ông cũng đề nghị cần có hành lang pháp lý rõ ràng về ĐHQG, khẳng định rõ tính chất tự chủ, tăng cường nhận thức trong xã hội về mô hình này. Đồng thời, cần tạo điều kiện để tăng cường tính liên kết giữa các đại học.

Phó Giám đốc ĐHQG TP Hồ Chí Minh Nguyễn Minh Tâm nêu băn khoăn về mô hình tự chủ của đại học Việt Nam đang có chiều hướng phát triển và được cụ thể hóa trong Luật. Các vấn đề cần làm rõ trong mô hình quản trị đại học gồm: Vai trò lãnh đạo của các tổ chức Đảng, đoàn thể; quyền hạn, trách nhiệm và mối quan hệ của Hội đồng đại học, Giám đốc, Ban Giám đốc, Hội đồng trường, Ban Giám hiệu trường thành viên...

Trên cơ sở phân tích đặc thù ĐHQG, ĐH vùng trong quản trị và tự chủ đại học theo mô hình hai cấp, PGS.TS Huỳnh Văn Chương, Chủ tịch Hội đồng ĐH Huế kiến nghị Chính phủ cần sớm ban hành Nghị định riêng hướng dẫn về tự chủ về giáo dục đại học; không đánh đồng tự chủ đại học nói chung với tự chủ đại học hai cấp tự túc nguồn lực về tài chính.

GS.TS Nguyễn Huy Bằng, Hiệu trưởng Trường ĐH Vinh, cũng kiến nghị Chính phủ và các bộ, ban ngành xem xét sửa đổi luật, nghị định, thông tư hiện hành để đảm bảo đồng bộ và nhất quán, tạo điều kiện cho các cơ sở giáo dục đại học thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

ĐHQGHN GẤP RÚT HOÀN THIỆN CƠ SỞ VẬT CHẤT ĐÓN SINH VIÊN TỚI HÒA LẠC HỌC TẬP VÀO THÁNG 9/2022

SÁNG 31/5/2022, PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN NGUYỄN HIỆU CHỦ TRÌ CUỘC HỌP TỔNG KẾT NHIỆM VỤ ĐƯA SINH VIÊN TỚI HỌC TẬP TẬP TRUNG TẠI HÒA LẠC 100 NGÀY LẦN 2 VÀ NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM 100 NGÀY LẦN 3.

THÙY DƯƠNG

Trong kế hoạch nhiệm vụ đưa sinh viên tới học tập tập trung tại Hòa Lạc giai đoạn 100 ngày lần 2, các Ban chức năng và các đơn vị đã nỗ lực triển khai, hoàn thành nhiều hạng mục, nhiệm vụ quan trọng của Đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc với tinh thần trách nhiệm cao, đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận.

Với sự kiện chuyển Trụ sở Cơ quan ĐHQGHN từ Xuân Thủy tới Hòa Lạc đã mở ra một không gian phát triển mới cả về cơ sở vật chất, hoạt động chuyên môn và nguồn nhân lực cho ĐHQGHN và các đơn vị.

Tất cả đã được khẳng định bằng việc tạo ra sự thay đổi bước đầu cho diện mạo Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc và là dấu mốc lịch sử quan trọng không chỉ với ĐHQGHN mà còn cho sự nghiệp giáo dục nước nhà.

Tại cuộc họp, Phó Trưởng ban phụ trách Ban Tổ chức Cán bộ Đoàn Văn Cường đã trình bày báo cáo tổng kết 100 ngày lần 2 và chương trình nhiệm vụ 100 ngày lần 3. Cụ thể nhiều hoạt động đã hoàn thành theo kế hoạch đề ra như: Công tác truyền thông, chính trị tư tưởng; Phương án đào tạo - Tuyển sinh - Tổ chức đào tạo tại Hòa Lạc; Cơ sở vật chất, điều kiện trang thiết bị phục vụ học tập, giảng dạy; Cơ sở vật chất, điều kiện phục vụ ăn, ở, sinh hoạt của cán bộ, giảng viên và sinh viên; Cảnh quan, môi trường; Công tác tài chính; Công tác tổ chức, phát triển nguồn lực, chế độ chính sách và nhiều công tác khác đã được triển khai đúng tiến độ.

Bên cạnh những cố gắng, nỗ lực để triển khai kịp thời các nhiệm vụ trong Kế hoạch số 444/KH-ĐHQGHN, tính đến thời điểm kết thúc Kế hoạch giai đoạn 100 ngày lần 2, vẫn còn một số nhiệm vụ chưa hoàn thành hoặc hoàn thành chậm tiến độ, đặc biệt công tác

giải phóng mặt bằng; hệ thống văn bản, nguồn nhân lực phục vụ quản lý, vận hành tại Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc...

Để đảm bảo đồng bộ hạ tầng và các hạng mục liên quan thì cần sự vào cuộc của toàn ĐHQGHN, đặc biệt các đơn vị liên quan cần gấp rút triển khai giai đoạn 100 ngày lần 3. Đây được xem là giai đoạn đặc biệt quan trọng để hoàn thành các hạng mục về nguồn lực, các điều kiện về tổ chức, nhân sự, đào tạo, nghiên cứu khoa học, tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị, học liệu, hợp tác phát triển và các vấn đề khác để chuẩn bị đón sinh viên của ĐHQGHN tới Hòa Lạc học tập vào tháng 9/2022.

Tại cuộc họp, đại diện các đơn vị liên quan đã trình bày thực trạng đang triển khai, những việc đã hoàn thành và những hạng mục đang gặp vướng mắc.

Phát biểu chỉ đạo, Phó Giám đốc ĐHQGHN Nguyễn Hiệu đánh giá cao các đơn vị đã nỗ lực để hoàn thiện tiến độ mà vẫn đảm bảo chất lượng thực thi.

Phó Giám đốc yêu cầu Văn phòng, Ban chức năng và các đơn vị tiếp tục hỗ trợ, đẩy nhanh công tác xử lý các kiến nghị, đề xuất; giải quyết cơ chế cho các đơn vị được giao thực hiện nhiệm vụ đưa sinh viên tới Hòa Lạc để hoàn thành tốt, đúng tiến độ các công việc được giao. Đặc biệt, trong công tác đào tạo tại Hòa Lạc, Phó Giám đốc đề nghị Ban Đào tạo cần có lộ trình triển khai vận hành thử các khu giảng đường, phòng thí nghiệm, khu thể dục thể thao... vào tháng 7/2022 để đảm bảo tháng 9/2022 sinh viên học tập tại Hòa Lạc với đầy đủ và đồng bộ hệ thống cơ sở vật chất, hạ tầng thiết yếu xung quanh.

Các đơn vị cần đồng bộ mô hình quản lý, hệ thống văn bản, có các phần mềm để sử dụng chung tại các giảng đường. Riêng Trung tâm Phát triển ĐHQGHN tại Hòa Lạc cần có sự chuẩn bị chu đáo cho việc vận hành 2 tòa nhà HT1, HT2.

ĐHQGHN yêu cầu tất cả các đơn vị cần phối hợp chặt chẽ để triển khai có hệ thống và đồng bộ trong các hạng mục nhằm mục đích xây dựng một đô thị đại học với những tuyến đường xanh, sạch, đẹp, tiện ích và hiện đại trước khi đón sinh viên tới học tập. Đồng bộ trong các dịch vụ thiết yếu như: chăm sóc sức khỏe, tinh thần cho sinh viên, nội trú, ăn uống, ngân hàng, bưu điện, ATM, dịch vụ sửa chữa điện tử, căng tin, các tuyến xe bus đảm bảo 3 trạm đón trả tại khu giảng đường, khu ký túc xá sinh viên và khu Nhà điều hành cho cán bộ ĐHQGHN.

Về công tác giải phóng mặt bằng, Phó Giám đốc Nguyễn Hiệu đề nghị Ban Quản lý Dự án kiến nghị UBND Thành phố Hà Nội đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng và tái định cư, đưa dự án giải phóng mặt bằng và tái định cư vào dự án trọng tâm của thành phố có cơ chế báo cáo thường kỳ về tiến độ thực hiện dự án.

HÀ NỘI MỞ RỘNG VÙNG PHỤC VỤ XE BUS ĐẾN ĐÔ THỊ ĐHQGHN TẠI HÒA LẠC

NGÀY 19/5/2022, UỶ BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI ĐÃ BAN HÀNH VĂN BẢN VỀ VIỆC "PHƯƠNG ÁN HỢP LÝ HÓA LUỒNG TUYẾN NHẰM MỞ RỘNG VÙNG PHỤC VỤ CỦA MỘT SỐ TUYẾN XE BUS TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ", TRONG ĐÓ CÓ CÁC KHU VỰC THUỘC HUYỆN GIA LÂM, THƯỜNG TÍN VÀ ĐHQGHN TẠI HÒA LẠC.

AN BÌNH

Trước đó, Trung tâm Phát triển ĐHQGHN tại Hòa Lạc cũng kiến nghị thành phố kết nối các tuyến bus hiện có gần khu vực đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc nhằm chuẩn bị các điều kiện để đưa sinh viên tới học tập từ tháng 9/2022, với quy mô lên tới 15.000 sinh viên theo lộ trình đến năm 2025.

Hiện nay, thành phố Hà Nội đã triển khai 5 tuyến xe bus lưu thông gần khu vực dự án ĐHQGHN tại Hòa Lạc gồm: tuyến 107 (Kim Mã - Làng Văn hóa Du lịch các dân tộc Việt Nam); tuyến 74 (Bến xe Mỹ Đình - Xuân Khanh); tuyến 88 (Bến xe Mỹ Đình - Hòa Lạc - Xuân Mai); tuyến 117 (Hòa Lạc - Nhổn); tuyến 119 (Hòa Lạc - Bất Bạt). Các tuyến trên chưa được kết nối vào khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

Trước tình hình trên, ông Nguyễn Mạnh Quyền - Phó Chủ tịch UBND TP Hà Nội vừa chấp thuận đề xuất của Sở Giao thông Vận tải Hà Nội về phương án hợp lý hóa luồng tuyến nhằm mở rộng vùng phục vụ của xe bus tại các huyện Thường Tín và Gia Lâm cũng như kết nối tuyến xe bus vào đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

Như vậy, Sở Giao thông Vận tải sẽ bố trí nhiều điểm đón xe bus tại BigC Thăng Long, Mỹ Đình và các điểm dừng trong khuôn viên ĐHQGHN tại Hòa Lạc với tuyến bus số 74, 107 để thuận tiện cho cán bộ, học sinh, sinh viên di chuyển tới làm việc và học tập.

VNU - JICA

TIẾP TỤC HỢP TÁC ĐỂ XÂY DỰNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NHẬT CHẤT LƯỢNG QUỐC TẾ

SÁNG NGÀY 09/06/2022, PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN NGUYỄN HIỆU ĐÃ CÓ BUỔI LÀM VIỆC VỚI TỔNG GIÁM ĐỐC VỤ ĐÔNG NAM Á CỦA CƠ QUAN HỢP TÁC QUỐC TẾ NHẬT BẢN (JICA) HATAEDA MIKIO TẠI TRỤ SỞ ĐHQGHN VỀ DỰ ÁN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NHẬT.

THÙY TRANG

Được chung tay kiến tạo trên nền tảng quan hệ ngoại giao tốt đẹp giữa hai quốc gia Việt Nam và Nhật Bản, Trường ĐH Việt Nhật nhận được nhiều sự quan tâm của Chính phủ hai nước. Với vị thế là đầu tàu tiên phong dẫn dắt những xu hướng đào tạo và nghiên cứu khoa học trong hệ thống giáo dục Việt Nam, ĐHQGHN được hai Chính phủ tin tưởng giao phó đồng hành cùng sự trưởng thành của Trường ĐH Việt Nhật. Trường có những thuận lợi nhất định trong việc sử dụng nguồn lực sẵn có của ĐHQGHN để phục vụ học tập và giảng dạy. Trong giai đoạn chuyển mình mạnh mẽ, đánh dấu bằng sự kiện chuyển trụ sở làm việc của Cơ quan ĐHQGHN tới Hòa Lạc nhằm chuẩn bị đón những khóa sinh viên đầu tiên tới học tập tại đây, ĐHQGHN đã ưu tiên dành cho Trường ĐH Việt Nhật những điều kiện về cơ sở vật chất, điều kiện học tập, trang thiết bị. Với kỳ vọng của hai Chính phủ về tầm vóc của Trường ĐH Việt Nhật, ĐHQGHN mong muốn các tổ chức, nhà khoa học, doanh nghiệp Nhật Bản trong đó có Cơ quan Hợp tác quốc tế Nhật Bản (JICA) sẽ quan tâm đầu tư hơn nữa vào Nhà trường.

ĐHQGHN quyết tâm sát cánh cùng Trường ĐH Việt Nhật theo đuổi triết lý giáo dục khai phóng, trở thành nơi cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho Việt Nam, Nhật Bản, châu Á và thế giới nói chung. Phó Giám đốc kỳ vọng JICA quan tâm hỗ trợ Dự án Trường ĐH Việt Nhật đối với một số yếu tố, hạng mục đặc thù về nội thất, quy mô thiết kế, suất chi phí đầu tư, mô hình phòng thí nghiệm, phòng học... tiệm cận tiêu chuẩn Nhật Bản, tiêu chuẩn quốc tế...trong khuôn khổ Dự án Hợp tác kỹ thuật nâng cao năng lực đào tạo,nghiên cứu và quản trị đại học tại Trường ĐH Việt Nhật với Cơ quan Hợp tác quốc tế Nhật Bản giai đoạn 2 (gọi tắt là Dự án TC2). Trước đó, để bắt kịp với nhịp độ phát triển chung tại Hòa Lạc, Phó Giám đốc Nguyễn Hiệu đề nghị JICA xem xét và có kế hoạch cụ thể đối với việc hoàn thiện cơ sở vật chất của Dự án QG-HN04 để vận hành ổn định trước khi Dự án đầu tư xây dựng Trường hoàn thành.

Bên cạnh đó, ĐHQGHN cũng mong muốn JICA quan tâm định hướng, hỗ trợ để các doanh nghiệp, các tổ chức, nhà khoa học Nhật Bản quan tâm, xúc tiến đầu tư và tham gia nghiên cứu, đầu tư vào Dự án Trường ĐH Việt Nhật, đẩy mạnh hợp tác để phát triển Trường ĐH Việt Nhật đi đầu trong cả công tác đào tạo và nghiên cứu triển khai; đề nghị JICA sớm xem xét hỗ trợ cụ thể đối với việc chuẩn bị mở mới các chương trình đào tạo bậc đại học, tiến sĩ và các chương trình đang vận hành.

DỰ ÁN HỢP TÁC QUỐC TẾ VỀ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ SATREPS SẼ ĐƯỢC TRIỂN KHAI Ở ĐÔ THỊ ĐHQGHN TẠI HÒA LẠC

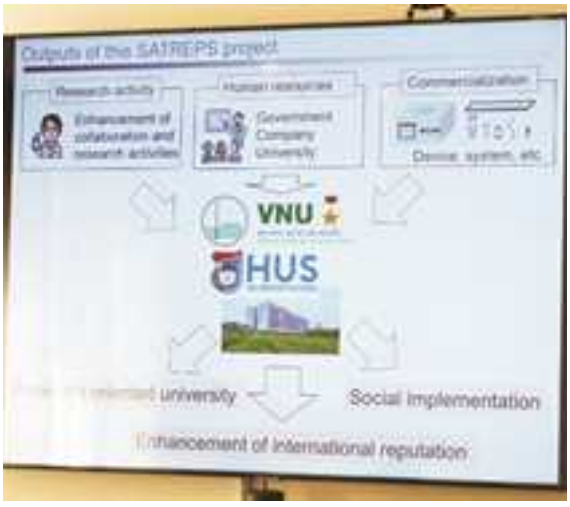

CHIỀU 3/6/2022, PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN NGUYỄN HOÀNG HẢI ĐÃ CÓ BUỔI LÀM VIỆC VỚI GS.TS KAZUMA MAWATARI, ĐẠI DIỆN ĐẠI HỌC TOKYO NHẬT BẢN, GIÁM ĐỐC DỰ ÁN PHÍA NHẬT BẢN VÀ GS.TS NGUYỄN VĂN NỘI, GIÁM ĐỐC PHÒNG THÍ NGHIỆM TRỌNG ĐIỂM VẬT LIỆU TIÊN TIẾN ỨNG DỤNG TRONG PHÁT TRIỂN XANH, TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC TỰ NHIÊN, GIÁM ĐỐC DỰ ÁN PHÍA VIỆT NAM VỀ VIỆC TRIỂN KHAI DỰ ÁN SATREPS "PHÁT TRIỂN CÔNG NGHỆ CAO CHẾ TẠO THIẾT BỊ PHÂN TÍCH NHANH, DỄ SỬ DỤNG VÀ TĂNG CƯỜNG NGUỒN NHÂN LỰC PHỤC VỤ KIỂM SOÁT AN TOÀN THỰC PHẨM VÀ CHẤT LƯỢNG MÔI TRƯỜNG" Ở ĐÔ THỊ ĐHQGHN TẠI HÒA LẠC.

TÙNG LÂM

Dự án "Phát triển công nghệ cao chế tạo thiết bị phân tích nhanh, dễ sử dụng và tăng cường nguồn nhân lực phục vụ kiểm soát an toàn thực phẩm và chất lượng môi trường" là dự án do ĐH Tokyo và Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN chủ trì, được Chính phủ Nhật Bản tài trợ 5 triệu USD, thực hiện trong 5 năm.

Đây là dự án quan trọng giúp các nhà khoa học ĐHQGHN nói riêng và Việt Nam nói chung phát huy khả năng chuyên môn, là cơ hội để khẳng định uy tín học thuật, nghiên cứu khoa học đỉnh cao của ĐHQGHN trên trường quốc tế.

Tại cuộc trao đổi, các bên đã chia sẻ, thống nhất phương án triển khai dự án trong thời gian tới, trọng tâm là việc xây dựng Phòng thí nghiệm công nghệ cao tại Hòa Lạc, đồng thời nơi đây sẽ là địa chỉ lý tưởng hội tụ các

chuyên gia hàng đầu trong và ngoài nước tiến hành các hoạt động phục vụ đào tạo và nghiên cứu khoa học đỉnh cao.

GS.TS Kazuma Mawatari, đại diện Đại học Tokyo, Giám đốc dự án phía Nhật Bản đã trình bày về quá trình hợp tác với đối tác Việt Nam, quá trình xây dựng và phát triển dự án. Các chuyên gia của Đại học Tokyo, đại diện các công ty thiết bị hàng đầu của Nhật Bản như Horiba, DKK-TOA, Hitachi, Shimadzu... sẽ tham gia trực tiếp vào quá trình thực hiện dự án.

Hiện tại, Phòng thí nghiệm do Hiệp hội Chế tạo thiết bị phân tích Nhật Bản (JAIMA) hỗ trợ với những trang thiết bị hiện đại nhất từ 8 công ty thiết bị hàng đầu của Nhật Bản được đặt tại Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN. Phòng thí nghiệm này phục vụ hiệu quả cho công tác nghiên cứu của các nhà khoa học trong và ngoài ĐHQGHN cũng như hỗ trợ cho hơn 300 sinh viên, học viên cao học và nghiên cứu sinh thực tập hằng năm.

GS. Kazuma Mawatari chia sẻ các nội dung chính của dự án là phát triển các thiết bị phân tích cầm tay, có độ chính xác cao dựa trên cơ sở công nghệ vi lưu, nhằm phát hiện các chất ô nhiễm trong thực phẩm và môi trường. Trong khuôn khổ của dự án, việc nâng cao chất lượng quản lý và vận hành các trạm quan trắc tự động chất lượng nước và không khí của Công ty Horiba Nhật Bản trên phạm vi toàn quốc sẽ được tiến hành, kết hợp với việc sử dụng trí tuệ nhân tạo AI, IoT, viễn thám và khoa học dữ liệu để quản lý và sử dụng các số liệu quan trắc môi trường thu được.

Bên cạnh đó, một nhiệm vụ quan trọng của dự án là tiến hành các khóa đào tạo/huấn luyện cho các cán bộ/chuyên viên làm việc trong lĩnh vực quan trắc chất lượng môi trường và an toàn thực phẩm trên phạm vi toàn quốc. Trong thời gian thực hiện dự án, khoảng 630 cán bộ/chuyên viên thuộc 63 tỉnh thành trên toàn quốc sẽ được tham gia các khóa huấn luyện ở các phòng thí nghiệm hiện đại đặt tại đô thị ĐHQGHN ở Hòa Lạc.

Giám đốc dự án phía Việt Nam, GS.TS Nguyễn Văn Nội nhấn mạnh về nội dung đặc biệt quan trọng của dự án là chế tạo thành công và tiếp đó là thương mại hóa các thiết bị phân tích hiện đại cầm tay với độ chính xác cao dựa trên kỹ thuật vi lưu, ứng dụng hiệu quả trong quan trắc chất lượng môi trường và an toàn thực phẩm, tạo ra được sản phẩm KHCN đỉnh cao, mang thương hiệu của Trường ĐH Khoa học Tự nhiên và ĐHQGHN.

Phó Giám đốc ĐHQGHN Nguyễn Hoàng Hải nêu rõ, ĐHQGHN sẽ cung cấp những điều kiện tốt nhất về cơ sở vật chất và nguồn nhân lực cho dự án, đồng thời tin tưởng rằng với sự phối hợp chặt chẽ của các nhà khoa học của 2 đại học có uy tín học thuật hàng đầu Việt Nam và Nhật Bản, dự án sẽ sớm đạt được những thành tựu KHCN đỉnh cao, được ứng dụng rộng rãi trong thực tiễn và thương mại hóa ra thị trường.

Phó Giám đốc ĐHQGHN bày tỏ cảm ơn Chính phủ Nhật Bản đã tài trợ cho dự án để các nhà khoa học ĐHQGHN và Đại học Tokyo nhanh chóng triển khai thành công Phòng thí nghiệm nghiên cứu và phát triển công nghệ cao chế tạo thiết bị phân tích nhanh, có độ chính xác cao và đào tạo nguồn nhân lực phục vụ kiểm soát chất lượng môi trường và an toàn thực phẩm đặt tại đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

Phó Giám đốc Nguyễn Hoàng Hải nhấn mạnh, dự án cần phối hợp chặt chẽ với các dự án đã và đang được triển khai của Trường ĐH Việt Nhật, nhằm sử dụng một cách hiệu quả nhất các nguồn vốn được Chính phủ Nhật Bản tài trợ. Dự án này sẽ đóng một vai trò đặc biệt quan trọng, là cầu nối để các công ty Nhật Bản đầu tư và phát triển tại thị trường Việt Nam. Phó Giám đốc Nguyễn Hoàng Hải cũng chỉ ra tính liên ngành của dự án, vì vậy trong quá trình thực hiện cần sự phối kết hợp chặt chẽ của các nhà khoa học thuộc các lĩnh vực khác nhau, nhằm phát huy tối đa sức mạnh tổng hợp của các nhà khoa học trong và ngoài ĐHQGHN để thực hiện thành công dự án.

CHÍNH SÁCH MỚI

CHẾ ĐỘ CHÍNH SÁCH CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG, GIẢNG VIÊN LÀM VIỆC TẠI HÒA LẠC

ĐHQGHN vừa có văn bản yêu cầu các đơn vị thành viên, trực thuộc nghiên cứu, đề xuất và triển khai các chế độ, chính sách đối với viên chức, người lao động làm việc tại trụ sở Hòa Lạc. Theo đó, ĐHQGHN đề nghị các đơn vị: (1) Xây dựng chế độ, chính sách hỗ trợ đối với viên chức, người lao động của đơn vị làm việc tại Hòa Lạc, trong đó đảm bảo các điều kiện về đi lại, ăn, nghỉ, hỗ trợ kinh phí đi làm xa, thể dục - thể thao...; (2) Phối hợp với Trung tâm Phát triển ĐHQGHN tại Hòa Lạc để khai thác, sử dụng và thụ hưởng các gói ưu đãi về dịch vụ, cơ sở hạ tầng dùng chung của ĐHQGHN tại Hòa Lạc (Nhà khách, khu dịch vụ, vui chơi, giải trí...).

Chế độ đi lại:

Đối với viên chức, người lao động hành chính: Đơn vị có thể tham khảo lịch trình chuyến cố định của Cơ quan ĐHQGHN để xây dựng cho phù hợp; Đối với giảng viên: Tùy thuộc vào nhu cầu, kế hoạch giảng dạy của đơn vị để xây dựng lịch trình chuyến cố định hoặc mua vé xe bus cho phù hợp. Ngoài ra, tùy vào điều kiện thực tế, đơn vị xây dựng chế độ, chính sách hỗ trợ đi lại đối với viên chức, người lao động.

Chế độ ăn, nghỉ:

Đơn vị xây dựng chế độ ăn, nghỉ phù hợp cho viên chức, người lao động; Đơn vị phối hợp với Trung tâm Phát triển ĐHQGHN tại Hoà Lạc hoặc/và đơn vị có liên quan của ĐHQGHN tại Hòa Lạc để bố trí chỗ nghỉ trưa hoặc lưu trú qua đêm đối với viên chức, người lao động có nhu cầu và được hưởng ưu đãi giá nội bộ.

Hỗ trợ kinh phí đi làm xa:

- *Viên chức, người lao động làm việc thường xuyên tại Hòa Lạc:* Đơn vị xây dựng chế độ/mức kinh phí hỗ trợ kinh phí đi làm xa phù hợp cho viên chức, người lao động của đơn vị.

- *Giảng viên giảng dạy tại Hòa Lạc:* Đơn vị đào tạo bố trí các nguồn kinh phí và xây dựng chế độ làm việc phù hợp đối với giảng viên cho phù hợp, trong đó đảm bảo thù lao vượt giờ đạt mức tối thiểu 150.000 đồng/giờ chuẩn đối với hệ đào tạo chuẩn được giảng dạy trực tiếp tại Hòa Lạc.

Thể dục, thể thao:

Phối hợp với Trung tâm Phát triển ĐHQGHN tại Hòa Lạc để được sử dụng các dịch vụ thể dục, thể thao mà ĐHQGHN cung cấp (bóng đá, bóng bàn, tennis, bơi...); Tạo điều kiện tối đa cho viên chức, người lao động và người thân được hưởng gói ưu đãi khi sử dụng các dịch vụ do ĐHQGHN cung cấp.

SỰ PHÁT TRIỂN CỦA ĐHQGHN LUÔN CÓ SỰ ĐỒNG HÀNH CỦA ĐỘI NGŨ NHỮNG NGƯỜI LÀM BÁO

XUYÊN SUỐT QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN, ĐHQGHN LUÔN NHẬN ĐƯỢC SỰ ĐỒNG HÀNH CỦA CÁC CƠ QUAN THÔNG TẤN, BÁO CHÍ TRUNG ƯƠNG VÀ HÀ NỘI.

THUỲ DƯƠNG

Những người làm báo đã tích cực, chủ động, có nhiều đóng góp trong quá trình xây dựng, phát triển và nâng cao vị thế, hình ảnh của ĐHQGHN. Để bày tỏ tri ân và ghi nhận những đóng góp quan trọng đó của đội ngũ phóng viên, nhà báo, ngày 10/6/2022, ĐHQGHN đã tổ chức buổi gặp mặt đại diện những người làm báo nhân ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam 21/6.

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cùng các Phó Giám đốc và đại diện lãnh đạo Văn phòng, một số Ban chức năng, Viện Đào tạo Báo chí và Truyền thông, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn cùng hơn 30 phóng viên, nhà báo đến từ các cơ quan thông tấn, báo chí đã tham dự buổi gặp mặt này.

Phát biểu cảm ơn và chúc mừng đội ngũ những người làm báo, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cho biết, xuyên suốt quá trình xây dựng và phát triển, ĐHQGHN luôn nhận được sự sát cánh đồng hành của các phóng viên, nhà báo. Báo chí đã tích cực, chủ động, có nhiều đóng góp trong suốt chặng đường phát triển và nâng cao vị thế, hình ảnh của ĐHQGHN.

Báo chí là nhịp cầu quan trọng kết nối ĐHQGHN với xã hội; vừa giúp lan toả mạnh mẽ các giá trị của ĐHQGHN, đồng thời là kênh thông tin quan trọng để ĐHQGHN thấu hiểu xã hội, từ đó có những chiến lược và hoạt động cụ thể nhằm tạo ra những sản phẩm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao tri thức chất lượng cao đáp ứng các yêu cầu ngày càng cao của xã hội. Qua báo chí, ĐHQGHN nắm bắt nhịp đập của cuộc sống, đo lường mức độ đi vào thực tế của các chủ trương liên quan đến giáo dục đào tạo và khoa học công nghệ; kịp thời có những điều chỉnh về mặt chính sách để phù hợp với thực tiễn và hướng tới sự phát triển bền vững.

Các nhà báo đã giúp nhân lên những giá trị mà ĐHQGHN đang bền bỉ kiến tạo từng ngày. Đó là trách nhiệm quốc gia của một trung tâm đại học hàng đầu cả nước, chung tay giải quyết những bài toán của sự phát triển; đó là sứ mệnh đào tạo và cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước; và đó cũng là sự tiên phong bứt phá trong hoạt động để kiến tạo ra nhiều giá trị gia tăng đặc sắc cho xã hội...

ĐHQGHN đang có bước chuyển mình vươn lên mạnh mẽ, khẳng định danh tiếng, xác lập vị trí đại học hàng đầu Việt Nam và ghi danh vào nhóm các trường đại học có vị thế cao trong khu vực và thế giới. Đặc biệt, ĐHQGHN đang quyết tâm cao, nỗ lực không ngừng để xây dựng một đô thị đại học hiện đại tại Hoà Lạc theo mô hình "5 trong 1", đó là: trung tâm đào tạo tài năng; trung tâm nghiên cứu chuyển giao công nghệ hiện đại; trung tâm đổi mới sáng tạo ngang tầm quốc gia và quốc tế; đô thị đại học thông minh, hiện đại; trung tâm thử nghiệm hợp tác công tư và đào tạo nghiên cứu.

ĐHQGHN đang quyết tâm rất cao, nỗ lực hết mình để hiện thực hoá các chủ trương của Đảng, Nhà nước, Chính phủ và nhân dân về một đô thị đại học đổi mới sáng tạo, xanh, thông minh và bền vững hàng đầu khu vực, tại Hoà Lạc. Quyết tâm đó đang được thể hiện bằng những thay đổi hiện hữu từng ngày ở

khuôn viên ĐHQGHN tại Hoà Lạc. Tại nơi này, hơn 6000 sinh viên sẽ lên học tập từ tháng 9 năm nay.

Cùng với đó, khoảng cuối năm nay và đầu năm 2023, những công trình lớn khác sẽ bắt đầu được khởi công xây dựng như: Khối nhà điều hành trung tâm, Trường ĐH Công nghệ, Trung tâm Thư viện và Tri thức số, Khu nghiên cứu liên ngành,... Tất cả sẽ mang đến cho đô thị đại học ĐHQGHN tại Hoà Lạc một diện mạo mới.

Với quyết tâm không lay chuyển về một đô thị đại học hiện đại dần hiện hữu, Ban Giám đốc và cơ quan ĐHQGHN, các đơn vị trong ĐHQGHN đã tiên phong chuyển lên cơ sở làm việc mới với một khí thế mới, hy vọng và một niềm tin vững mạnh.

Chặng đường phía trước còn dài và nhiều chông gai, thử thách. Để thực hiện thành công sứ mệnh của mình, ĐHQGHN luôn mong muốn nhận được sự đồng hành của các cơ quan thông tấn báo chí; các nhà báo.

"Tôi tin rằng, sự cộng hưởng của báo chí sẽ tạo thêm những xung lực mới giúp ĐHQGHN có thêm nhiều bứt phá trong phát triển" - Giám đốc Lê Quân nhấn mạnh.

ĐHQGHN sẽ tạo mọi điều kiện thuận lợi để báo chí có nhiều thông tin kịp thời, chính xác nhất để xã hội chứng kiến được sự chuyển mình nhanh chóng của ĐHQGHN, để lan toả những giá trị phục vụ sự phát triển bền vững của đất nước và tiến bộ xã hội.

Đại diện cho đội ngũ những người làm báo, nhà báo Nguyễn Thị Thu Lương - Đài Tiếng nói Việt Nam bày tỏ sự cảm ơn Ban Lãnh đạo ĐHQGHN đã tổ chức buổi gặp mặt và chia sẻ thông tin. Các nhà báo luôn đánh giá cao sự nỗ lực của ĐHQGHN trong thời gian vừa qua, đặc biệt là việc chuyển trụ sở tới Hòa Lạc. Nhà báo Thu Lương cho biết, thời gian vừa qua, các nhà khoa học, chuyên gia của ĐHQGHN là đội ngũ cộng tác viên

sắc bén của báo/đài với nhiều đóng góp to lớn cho xã hội dưới nhiều góc nhìn, chuyên mục khác nhau, đặc biệt là lĩnh vực giáo dục. Hơn 30 năm gắn bó cùng ĐHQGHN, từ khi là sinh viên Khoa Ngữ văn, Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, cho đến nay là nhà báo theo dõi mảng Khoa giáo của Đài Tiếng nói Việt Nam, nhà báo Thu Lương sẽ tiếp tục đồng hành cùng ĐHQGHN trong thời gian tới.

Dưới góc độ chuyên gia đã có nhiều cộng tác cùng các cơ quan báo/đài, đồng thời cũng là một nhà báo, nhà khoa học, GS.TSKH Nguyễn Đình Đức, Trưởng Ban Đào tạo ĐHQGHN đã chia sẻ về tầm quan trọng của nghề báo với sự phát triển của mọi mặt đời sống xã hội và bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc những đóng góp to lớn của các nhà báo vào sự phát triển chung của ĐHQGHN.

Trong khuôn khổ của buổi gặp mặt, đại diện ĐHQGHN và các nhà báo đã có thêm nhiều chia sẻ cởi mở, chân tình để gia tăng hiểu biết về hoạt động của mỗi bên.

Tại buổi gặp mặt, Giám đốc Lê Quân đã trao bằng khen cho 22 nhà báo có nhiều đóng góp cho sự nghiệp phát triển ĐHQGHN giai đoạn 2017 -2022.

CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA CHO BÁO CHÍ VIỆT NAM ĐƯƠNG ĐẠI

PGS.TS ĐẶNG THỊ THU HƯƠNG

CHUYỂN ĐỔI SỐ, TRÊN NỀN TẢNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO, DỮ LIỆU LỚN, CHUỖI KHỐI, ĐIỆN TOÁN ĐÁM MÂY, INTERNET VẠN VẬT..., ĐANG TẠO RA KHÔNG GIAN PHÁT TRIỂN MỚI CHO KINH TẾ SỐ - XÃ HỘI SỐ... BÁO CHÍ TRUYỀN THỐNG VẬT VÃ, TRĂN TRỞ TRÊN CHẶNG ĐƯỜNG ĐI TÌM MÔ HÌNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ MỚI. BÊN CẠNH ĐÓ, ĐÁNG CHÚ Ý, XÃ HỘI SỐ ĐANG HÌNH THÀNH VỚI NHỮNG CÔNG DÂN "THẾ HỆ SỐ" - NHỮNG NGƯỜI KHÔNG ĐƠN GIẢN CHỈ TIẾP NHẬN THÔNG TIN VÀ TƯƠNG TÁC ĐA CHIỀU, MÀ CÒN TỰ TẠO NỘI DUNG TRÊN NỀN TẢNG KỸ THUẬT SỐ, ĐỂ THỰC HIỆN CHỨC NĂNG QUAN TRỌNG HƠN: THAM GIA VÀO CÁC HOẠT ĐỘNG CHÍNH TRỊ XÃ HỘI. CÔNG CHÚNG "THẾ HỆ SỐ" ĐANG ĐẶT RA CHO BÁO CHÍ VÀ QUẢN LÝ BÁO CHÍ NHỮNG NAN ĐỀ ĐỂ ĐỊNH VỊ LẠI CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN CỦA MÌNH TRONG TƯƠNG LAI...

KINH TẾ BÁO CHÍ TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ

Sự xuất hiện của công nghệ mới - công nghệ số đã và đang ảnh hưởng trực tiếp đến việc vận hành, sản xuất và phân phối tin tức của nhiều cơ quan báo chí. AI - Trí tuệ nhân tạo, đã và đang được sử dụng để phát hiện tin nóng, thẩm định thông tin, tương tác với độc giả, kiểm duyệt comment, sản xuất video, và cả viết tin, bài tự động. Nhiều tòa soạn và hãng tin lớn như AP, AFP, Reuters, USA Today, Washington Post, BBC... đã sử dụng robot thay thế phóng viên trong việc sản xuất sản phẩm truyền thông, để đạt kết quả nhanh chóng, chuẩn xác và năng suất hơn số lượng tin tức do phóng viên thực thụ thực hiện đến cả chục lần. Năm 2021, Thomson Reuters, chủ sở hữu hãng thông tấn Reuters, còn đề ra chiến lược chuyển đổi từ một nhà cung cấp nội dung sang một công ty công nghệ lấy nội dung làm trung tâm. Theo đó, Reuters cắt giảm 600 triệu USD chi phí vận hành để đầu tư cho trí tuệ nhân tạo và máy học.

Nhiều báo điện tử tại Việt Nam như VOVLive, VnExpress, Thông tấn xã Việt Nam, ZingNews, Dân trí hay Lao động đã bắt đầu áp dụng trí tuệ nhân tạo, tuy mới dừng lại ở mức phiên bản báo "nói", nghĩa là, người nghe có thể tùy chọn giọng đọc là nam hay nữ, giọng nói miền Bắc hay miền Nam để tiếp cận và nắm bắt thông tin.

Mặc dù trí tuệ nhân tạo và "nhà báo robot" đã và đang thay thế một phần công việc của nhà báo, khiến không ít người cảnh báo về sự cạnh tranh vị trí việc làm của các phóng viên báo chí trong tương lai. Nhưng thực chất, vấn đề bức xúc nhất về kinh tế báo chí của các tòa soạn hiện nay lại đến từ áp lực cạnh tranh với các phương tiện truyền thông mới.

Những tập đoàn công nghệ xuyên quốc gia (big tech) như Facebook, Google, Youtube... vẫn độc quyền thâu tóm doanh thu quảng cáo, khiến báo chí thế giới lâm vào khủng hoảng trầm trọng. Đại dịch Covid-19 làm cho báo chí với mô hình kinh doanh phụ thuộc quá nhiều vào quảng cáo càng thêm thiệt hại nặng nề. Theo báo cáo năm 2020, doanh thu của nhiều cơ quan báo chí giảm 70% so với năm 2019. Riêng khối truyền hình, phát thanh, doanh thu chỉ đạt gần 9.500 tỉ đồng và chủ yếu đến từ các hợp đồng truyền thông, quảng cáo (trên 5.700 tỉ đồng, giảm 4% so với 2019). Nhiều tờ báo, vào thời hoàng kim, mỗi ngày xuất bản 20-30 trang quảng cáo, thậm chí nhiều hơn số trang nội dung. Nhưng khoảng chục năm trở lại đây, số trang quảng cáo trên báo in giảm mạnh, chỉ còn 4-8 trang, thậm chí có tờ báo chỉ có 2 trang, trong đó chủ yếu là rao vặt, bố cáo thành lập công ty, thay đổi trụ sở...

Thị trường quảng cáo đang phát triển theo hướng bất cân xứng về quyền lực, trong đó cán cân nghiêng về phía nền tảng số, khiến báo chí bị suy giảm nguồn thu, nhiều tờ báo không có ngân sách, có nguy cơ tự giải thể hoặc thu hẹp quy mô, số khác xoay xở bằng các nguồn thu khác ngoài mặt báo như tổ chức sự kiện, sản xuất nội dung cho Google, Facebook... Để có ngay nguồn thu

Để tồn tại trong một xã hội thông tin, công chúng phải trang bị cho mình tri thức và văn hoá tiếp nhận, tự tạo một "bộ lọc" để không bị "nhấn chìm" trong đại dương thông tin đa chiều bao quanh họ.

trước mắt, không ít cơ quan báo chí chọn giải pháp "giật tít câu view" hay đăng tải các thông tin "sốc, sex, sến". Bên cạnh đó, thúc ép doanh nghiệp quảng cáo trở thành chủ trương của nhiều tòa soạn khiến môi trường kinh doanh, đầu tư trở nên méo mó. Trong khi, bị mắc kẹt trong các hợp đồng "hợp tác truyền thông", báo chí khó lòng phanh phui các vụ việc tiêu cực liên quan đến đơn vị/doanh nghiệp, cuối cùng đánh mất dần niềm tin của công chúng. Cho đến nay, mới chỉ có đôi ba tờ báo như VietnamPlus, tạp chí điện tử Ngày nay hay VietnamNet... tiên phong ứng dụng thu phí đọc báo online, nhưng chặng đường trước mắt vẫn còn đầy khó khăn, thách thức.

Thông tin là một trong những "nhu yếu phẩm" không thể thiếu trong xã hội hiện đại. Công chúng cần rất nhiều loại thông tin, từ chính trị, kinh tế, xã hội, đến văn hoá giải trí... Nhiều nước phát triển đã đầu tư lớn để ngành công nghiệp báo chí truyền thông trở thành ngành kinh tế mũi nhọn với doanh số hàng năm lên tới cả trăm tỷ USD.

Tuy nhiên, sự khác biệt về môi trường chính trị - xã hội khiến chúng ta không thể "bê" nguyên xi các lý thuyết của thế giới để áp dụng vào việc điều hành, tổ chức, quản lý hoạt động kinh tế báo chí ở Việt Nam. Trong quá trình chuyển đổi số, bên cạnh việc hỗ trợ cho các cơ quan báo chí về Quản trị tòa soạn điện tử (cho phép xây dựng tòa soạn hội tụ công nghệ hiện đại, đưa toàn bộ nghiệp vụ báo chí lên môi trường số); Phân tích thông tin, dư luận trên mạng xã hội giúp các cơ quan báo chí nắm bắt kịp thời thông tin, dư luận xã hội, nhờ đó nhận biết được nhu cầu thông tin, có tin bài đáp ứng đúng mong muốn của độc giả, đúng thời điểm độc giả cần; hay Hỗ trợ phòng chống tấn công và ứng cứu khẩn cấp cho hệ thống thông tin của các cơ quan báo chí nhằm tạo lá chắn, bảo vệ hoạt động trên môi trường số cho cơ quan báo chí, Chính phủ cần nghiên cứu tổng thể về kinh tế báo chí trong bối cảnh truyền thông số, đồng thời, xây dựng các nền tảng số Việt Nam, để Việt Nam không bị lệ thuộc hoàn toàn vào các nền tảng số sẵn có của nước ngoài.

XÃ HỘI SỐ - CÔNG CHÚNG THẾ HỆ SỐ VÀ SỰ THÍCH ỨNG CỦA BÁO CHÍ

Bốn trăm năm trước đây, nhà triết học người Anh F. Bacon (1561 - 1626) đã từng đưa ra luận điểm: "Tri thức là sức mạnh", "Ai làm chủ được thông tin, người đó sẽ làm chủ được thế giới". Công nghệ thông tin và truyền thông là động lực của kinh tế thế giới, nó tạo ra một cuộc cách mạng trong cách thức chúng ta giao lưu, trao đổi thông tin, ứng xử trong xã hội cũng như cách thức chúng ta tiến hành các hoạt động kinh tế, thương mại toàn cầu.

Xã hội số là xã hội thông tin hoá, trong đó thông tin trở thành một trong năm nguồn lực quan trọng bên cạnh nhân lực, nguyên liệu, kỹ thuật và vốn. Số lượng thông tin và tốc độ truyền tải thông tin biểu thị sức mạnh của một quốc gia và phát triển xã hội thông tin là xu hướng tất yếu của xã hội hiện đại. Mạng lưới thông tin dần vượt qua quyền lực của từng nhà nước riêng lẻ để tạo ra những sức mạnh mang tính khu vực và siêu quốc gia.

Truyền thông số phát triển mạnh trên toàn thế giới bất kể cơ cấu chính phủ, trình độ truy cập Internet và sự khác biệt về văn hóa. Sự tham gia, được đo bằng số thời gian trung bình mỗi người sử dụng tiêu tốn trên các mạng xã hội hàng ngày, ngày càng tăng. Ngoài ra, còn có sự thay đổi dễ nhận diện đang diễn ra trong thói quen sử dụng truyền thông trên toàn thế giới: truyền thông đại chúng đang dần trở nên xã hội hóa và đang hình thành lớp công chúng mới - công chúng "thế hệ số".

Công dân số không chỉ là người thụ động tiếp nhận thông tin, tra cứu thông tin, mà còn là người đối thoại tương tác đa chiều. Họ đồng thời là người tham gia; là nhà báo, biên tập viên, nhà sản xuất sáng tạo; là những người chia sẻ ý kiến, quan điểm, tạo nên sự phong phú về nội dung, kiến thức và thông tin trên nền tảng kỹ thuật số. Thế hệ công dân số còn được định vị để thực hiện các chức năng quan trọng hơn: khẳng định bản thân và tham gia vào các hoạt động chính trị xã hội.

Mạng xã hội toàn cầu đã chứng minh thế mạnh trong những sự kiện cần sự kết nối hay truyền tải thông tin mạnh mẽ, nhanh nhạy như phong trào "Chiếm giữ phố Wall" hay cuộc cách mạng ô dù ở Hồng Kông. Mạng xã hội còn tạo tác động, dẫn đến nhiều biến động chính trị - xã hội to lớn, sâu sắc tại một số "điểm nóng" trên thế giới như "Cách mạng hoa nhài" ở Bắc Phi và Trung Đông - hậu quả là Tổng thống Tunisia và Ai Cập bị lật đổ, nhà lãnh đạo Gadhafi của Lybia bị phế truất và bị giết một cách thảm khốc; hay nội chiến, bất ổn kéo dài ở Syria và Yemen...

Nếu việc tìm kiếm thông tin được coi là vấn đề quan trọng nhất của thế kỷ 20 thì vấn đề quan trọng nhất trong truyền thông thế kỷ 21 là cách thức, phương thức chia sẻ thông tin.

Nếu như năm 1987, Tổng Bí thư Nguyễn Văn Linh viết loạt bài "Những việc cần làm ngay" đăng trên báo Nhân dân, ký tên N.V.L., với mục đích sử dụng sức mạnh của báo chí, sức mạnh của dư luận xã hội để thúc đẩy các cơ quan công quyền thực hiện tốt hơn chức năng nhiệm vụ của mình, thì năm 2015, một nhà báo có uy tín, và là lãnh đạo một cơ quan truyền thông lớn, lại lấy danh nghĩa công dân, đăng trên trang Facebook thư ngỏ gửi Chủ tịch UBND Thành phố chất vấn về Đề án loại bỏ 6.700 cây xanh trên 190 tuyến phố Hà Nội. Sự việc bùng nổ trên cả mạng xã hội và báo chí, cuối cùng, trước áp lực của dư luận xã hội, Chủ tịch UBND Hà Nội quyết định dừng việc chặt hạ cây, tạm đình chỉ công tác và kỷ luật các cán bộ, công chức liên quan, trong đó, có cán bộ bị buộc thôi việc... Trong vụ việc Formosa Hà Tĩnh xả thải ra môi trường biển khiến cá chết hàng loạt ở các tỉnh miền Trung, chỉ trong vòng chưa đầy 1 tháng, đã có 217.000 bài viết và thảo luận, gần 4 triệu lượt like và 310.147 lượt share (chia sẻ) trên mạng xã hội, trong đó Facebook và News là hai nguồn tạo lượng thảo luận chủ yếu. Tại thời điểm Quốc hội họp thảo luận về Dự thảo Luật Đặc khu Kinh tế và Luật An ninh mạng, nhiều ý kiến trái chiều được thể hiện trên mạng xã hội Facebook, kéo theo hàng ngàn người dân ở một số địa phương xuống đường. Cuối cùng, Chính phủ thống nhất chưa đề xuất các Dự thảo Luật về hội, Luật biểu tình, Luật Đặc khu vào chương trình xây dựng luật năm 2020 và cả năm 2021. Mới đây, livestream của một CEO nổi tiếng "bóc phốt" rất nhiều nhân vật nổi tiếng khác đã thu hút hàng trăm nghìn lượt xem trên Youtube, Facebook... đồng thời tạo nên làn sóng bàn tán trái chiều sôi nổi.

Erick Qualman trong cuốn

sách nổi tiếng "Socialnomics: How social media transforms the Way we live and Do business" đã khẳng định: "Chúng ta không có sự lựa chọn xem chúng ta có sử dụng mạng xã hội hay không, mà vấn đề ở đây là: Chúng ta sử dụng mạng xã hội thế nào?".

Lần đầu tiên, phạm vi tự do của con người, một trong những chỉ báo quan trọng của Phát triển con người - không chỉ khuôn định trong xã hội thực, mà còn được thể hiện trong xã hội "ảo". Công chúng được "sống" trong một môi trường truyền thông rộng mở, đa dạng về loại hình, phong phú về nội dung đến mức nếu không biết cách tiếp cận và "hấp thụ", họ có thể mất phương hướng trong biển thông tin đa dạng, đa chiều đến mức độ bão hoà. Để tồn tại trong một xã hội thông tin, công chúng phải trang bị cho mình tri thức và văn hoá tiếp nhận, tự tạo một "bộ lọc" để không bị "nhấn chìm" trong đại dương thông tin đa chiều bao quanh họ.

Quản lý báo chí và quản trị truyền thông để bảo đảm quyền tự do ngôn luận, tự do thông tin và xây dựng một xã hội thông tin lành mạnh đang là một yêu cầu cần thiết và có tính cấp bách trong bối cảnh toàn cầu hóa và kỷ nguyên kỹ thuật số. Chuyển đổi số thành công, để có một xã hội số và một nền kinh tế số phát triển bền vững, cần giải quyết trọn vẹn 3 khâu: thể chế, nền tảng công nghệ và đào tạo nguồn nhân lực, nhưng trên hết, là một nền truyền thông số công bằng, cân bằng, dân chủ, nhân văn.

ĐÓNG GÓP NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO

VỀ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

SỰ RA ĐỜI CỦA VIỆN TRÍ TUỆ NHÂN TẠO - TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ, ĐHQGHN ĐÃ ĐÁNH DẤU BƯỚC PHÁT TRIỂN CỦA NHÀ TRƯỜNG SAU 18 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN. TS. TRẦN QUỐC LONG - VIỆN TRƯỞNG VIỆN TRÍ TUỆ NHÂN TẠO ĐÃ CHIA SẺ VỀ HƯỚNG NGHIÊN CỨU VÀ ĐÀO TẠO CỦA VIỆN TRONG THỜI GIAN TỚI.

TUYẾT NGA

Đại học Quốc gia Hà Nội

- Thưa TS. Trần Quốc Long, ông đánh giá như thế nào về vai trò của Viện Trí tuệ nhân tạo đối với sự phát triển của Trường ĐH Công nghệ nói riêng cũng như xã hội công nghệ số hiện nay?

Trên thế giới, việc nghiên cứu, ứng dụng và đào tạo về trí tuệ nhân tạo (gọi tắt là AI) bắt đầu phát triển từ năm 2012. Đến nay, trí tuệ nhân tạo được áp dụng sâu rộng trong hầu hết các lĩnh vực kinh tế số, xã hội số. Các tập đoàn và doanh nghiệp lớn trên thế giới như Google, Facebook, IBM, Microsoft... và rất nhiều công ty trong nước những năm gần đây đều tập trung nghiên cứu phát triển các công nghệ ứng dụng AI.

Tại Việt Nam, ngay từ những năm 80 của thế kỷ trước, các nhóm nghiên cứu về trí tuệ nhân tạo đã có các công trình nghiên cứu định hướng ứng dụng về nhận dạng chữ, biển số xe, hệ chuyên gia, hệ mờ, hệ hỗ trợ quyết định dựa trên mô hình và tri thức. Những năm trở lại đây, cùng với sự phát triển của công nghiệp và chuyển đổi số, tình hình nghiên cứu và ứng dụng AI ở Việt Nam đã có bước đột phá. Trong đời sống cũng như trong sản xuất kinh doanh, AI đã hiện diện ở mọi mặt của đời sống xã hội những như sản xuất kinh doanh. Các quá trình sản xuất đều có sự hỗ trợ của AI và giúp năng suất lao động tăng và đem lại những trải nghiệm mới cho con người.

Năm 2020, Trường ĐH Công nghệ đã cử một số cán bộ như GS.TS Nguyễn Thanh Thủy, PGS.TS Hà Quang Thụy và tôi cùng tham gia tổ soạn thảo Chiến lược Trí tuệ nhân tạo Quốc gia của Bộ Khoa học và Công nghệ. Báo cáo đi kèm chiến lược cho thấy nhu cầu ứng dụng AI trong nội tại Việt Nam đã hình thành. Ngoài những tập đoàn công nghệ lớn như Viettel, VNPT, CMC... các doanh nghiệp khởi

nghiệp cũng bắt đầu sử dụng AI trong việc phát triển giải pháp mới, có tính đột phá.

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ về trí tuệ nhân tạo trong tất cả các ngành nghề, nhu cầu nguồn nhân lực trong lĩnh vực này sẽ ngày càng cấp thiết. Thị trường lao động trong vài năm qua đã đòi hỏi một lượng lớn kỹ sư chất lượng cao, tạo ra nhiều cơ hội việc làm trong lĩnh vực nghiên cứu và phát triển AI tiên tiến.

Trong bối cảnh đó, Trường ĐH Công nghệ đã chủ trương thành lập Viện Trí tuệ nhân tạo trên cơ sở nền tảng và nguồn lực sẵn có của Khoa Công nghệ thông tin. Ngay từ khi thành lập, Khoa Công nghệ thông tin đã có nhiều nhóm nghiên cứu chuyên sâu về Trí tuệ nhân tạo và Khoa học dữ liệu như nhóm nghiên cứu của GS.TS Nguyễn Thanh Thủy, PGS.TS Đinh Mạnh Tường, PGS.TS Hà Quang Thụy, PGS.TS Hoàng Xuân Huấn... Cho đến nay, AI đã đi vào tất cả bộ môn

của Khoa Công nghệ thông tin nói riêng và Trường ĐH Công nghệ nói chung. Đặc biệt, các phòng thí nghiệm của Khoa Công nghệ thông tin đã ứng dụng và phát triển các phương pháp trí tuệ nhân tạo trong nghiên cứu.

Sự ra đời của Viện Trí tuệ nhân tạo với mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, kết hợp với nghiên cứu phát triển các công nghệ liên ngành để tập trung xử lý các bài toán và giải pháp mang tính đột phá về AI, góp phần vào định hướng chuyển đổi số của ĐHQGHN và Chính phủ.

- Viện Trí tuệ nhân tạo đã có những hướng đào tạo, nghiên cứu chính như thế nào, thưa TS?

Viện Trí tuệ nhân tạo được thành lập với hai chức năng là đào tạo và nghiên cứu khoa học, trong đó nghiên cứu khoa học theo hai định hướng là nghiên cứu cơ bản và ứng dụng.

Về công tác đào tạo, Viện sẽ tổ chức đào tạo ngành Trí tuệ nhân tạo bậc đại học và bắt đầu tuyển sinh năm 2022. Dựa trên nền tảng và thế mạnh của Trường, sinh viên tốt nghiệp sẽ có kiến thức cơ bản và vững chắc về công nghệ thông tin, khoa học máy tính như toán, thuật toán, hệ thống máy tính, cơ sở dữ liệu, các kỹ năng và tính chuyên nghiệp khi xây dựng các hệ thống công nghệ thông tin...

Bên cạnh đó, ngành Trí tuệ nhân tạo còn cung cấp cho sinh viên những kiến thức chuyên sâu về phát triển hệ thống công nghệ thông tin có yếu tố AI và các kiến thức liên ngành. Các môn chuyên ngành về AI bao gồm: Xử lý hình ảnh, Xử lý ngôn ngữ tự nhiên, Xử lý tiếng nói, Mô hình hoá và Tối ưu hóa. Đây là các mảng kiến thức được Viện tập trung giảng dạy.

Về công tác nghiên cứu khoa học, Viện có ba phòng thí nghiệm gồm: Xử lý ngôn ngữ tự nhiên, Học máy và Hệ thống tri thức. Ngoài ra, Phòng thí nghiệm trọng điểm Hệ thống tích hợp thông minh sẽ là phòng thí nghiệm theo mô hình phối thuộc với Viện. Trong đó, phòng thí nghiệm Xử lý ngôn ngữ tự nhiên và phòng thí nghiệm Học máy có chức năng nghiên cứu các bài toán cơ bản của từng lĩnh vực; phòng thí nghiệm Hệ thống tri thức nghiên cứu về các hệ thống suy luận, tối ưu hoá; phòng thí nghiệm trọng điểm Hệ thống tích hợp thông minh tập trung nghiên cứu các hệ thống thực tế, tức là xây dựng hệ thống AI bao gồm cả phần cứng và phần mềm.

- Hiện nay, Viện Trí tuệ nhân tạo đã triển khai những ứng dụng thực tế nào trong nghiên cứu khoa học?

Viện được thành lập với nhiệm vụ trọng tâm là tập trung vào nghiên cứu ứng dụng để giải quyết các bài toán thực tế trong xã hội. Do vậy, nhóm nghiên cứu của Viện có sự tham gia của các doanh nghiệp, tập đoàn công nghệ trong và ngoài nước để cùng nhau trao đổi, hợp tác đưa ra những bài toán theo nhu cầu đặt hàng. Cụ thể, Viện hợp tác với công ty Dai Nippon Printing (Nhật Bản) phát triển hệ thống phân tích hành vi của khách hàng tại siêu thị. Hệ thống này sẽ phân tích nhu cầu quan tâm của khách hàng về sản phẩm tiêu dùng trong quá trình mua hàng và những thông tin đó sẽ được gửi trực tiếp đến đội ngũ marketing của doanh nghiệp, từ đó họ sẽ đưa ra giải pháp nhằm kích thích việc mua bán ngay tại thời điểm người tiêu dùng đang quan tâm.

Ngoài ra, Viện cũng đang kết hợp với một tập đoàn tại Việt Nam xây dựng "Hệ thống quản lý người đi lại trong tòa nhà". Hệ thống này giúp doanh nghiệp quản lý được người trong tòa nhà di chuyển qua các camera khác nhau, nhận diện và nắm bắt được thông tin di chuyển của cá nhân trong suốt quá trình, qua đó giúp đảm bảo an ninh, đồng thời quản lý vị trí, thời gian làm việc của người lao động trong công xưởng, nhà máy.

Bên cạnh đó, các nhóm nghiên cứu của Viện vẫn đẩy mạnh nghiên cứu cơ bản với các đề tài, dự án khoa học. Cụ thể, đề tài khoa học cấp Nhà nước do nhóm nghiên cứu của PGS.TS Nguyễn Phương Thái – Trưởng phòng thí nghiệm Xử lý ngôn ngữ tự nhiên thực hiện với nội dung: "Phát triển hệ thống dịch đa ngữ giữa tiếng Việt và một số ngôn ngữ khác".

- Trong thời gian tới, Viện sẽ chú trọng vào giải pháp nâng cao đội ngũ cán bộ giảng dạy và nghiên cứu như thế nào, thưa Viện trưởng?

Viện Trí tuệ nhân tạo đã xây dựng Chiến lược phát triển từ nay đến năm 2025, tầm nhìn 2050. Theo đó, Viện phấn đấu trở thành đơn vị dẫn đầu trong cả nước về đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao ngành Trí tuệ nhân tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ liên ngành. Do vậy, ngay từ khi thành lập, Viện rất quan tâm đến công tác phát triển đội ngũ cán bộ giảng dạy và nghiên cứu. Chúng tôi xác định, đội ngũ cán bộ là nguồn lực cốt lõi và quyết định sự phát triển của một đơn vị. Trong thời gian tới, Viện sẽ triển khai các chương trình thu hút cán bộ khoa học trình độ cao, đặc biệt là đội ngũ tiến sĩ trẻ để đa dạng hóa các hướng nghiên cứu của Viện. Đồng thời, Viện sẽ có kế hoạch xây dựng nguồn tuyển dụng từ chính những giảng viên, cán bộ tạo nguồn được phát triển trong nhiều năm qua của Nhà trường.

Để đạt những thành tích trong đào tạo và nghiên cứu khoa học, Viện rất cần sự ủng hộ, hỗ trợ từ phía Nhà trường, của ĐHQGHN và các doanh nghiệp, đối tác, đặc biệt là các đối tác quốc tế như Trung tâm Trí tuệ nhân tạo, thuộc Viện Khoa học tiên tiến Nhật Bản trong việc phát triển những nghiên cứu đỉnh cao và sản phẩm ứng dụng.

- Trân trọng cảm ơn Viện trưởng.

ĐƯA KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀO THỰC TIỄN SẢN XUẤT CỦA DOANH NGHIỆP

☞THIÊN BÌNH

ĐỀ TÀI "NGHIÊN CỨU VÀ PHÁT TRIỂN HỆ THỐNG THỊ GIÁC MÁY ĐỂ NÂNG CAO ĐỘ TIN CẬY CỦA ROBOT GẮP VÀ ĐẶT LINH KIỆN TỰ ĐỘNG TRONG CÔNG NGHIỆP" CỦA NHÓM SINH VIÊN KHOA ĐIỆN TỬ VIỄN THÔNG, TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ, ĐHQGHN VỪA GIÀNH "HAT TRICK" TẠI HỘI NGHỊ SINH VIÊN NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP TRƯỜNG GỒM: 01 GIẢI NHẤT TOÀN TRƯỜNG, 01 GIẢI THƯỞNG DO TẬP ĐOÀN TOSHIBA TRAO TẶNG VÀ 01 GIẢI THƯỞNG DO CỘNG ĐỒNG MẠNG BÌNH CHỌN.

BẢN TIN ĐHQGHN ĐÃ CÓ CUỘC TRÒ CHUYỆN VỚI SINH VIÊN DƯƠNG VĂN TÂN - ĐẠI DIỆN NHÓM NGHIÊN CỨU VỀ TÍNH MỚI VÀ TÍNH ỨNG DỤNG CỦA HỆ THỐNG NÀY.

- Cảm xúc của các bạn thế nào khi đề tài nghiên cứu của mình đã "ẵm" trọn các giải thưởng tại Hội nghị sinh viên nghiên cứu khoa học cấp trường?

Các thành viên trong nhóm đều cảm thấy vô cùng vinh dự và vui mừng khi Ban Tổ chức xướng tên đội giành giải Nhất, giải thưởng do Toshiba trao tặng và giải khuyến khích do cộng đồng mạng bình chọn. Đây là sự chứng nhận về công sức và thành quả nghiên cứu của tất cả các thành viên trong nhóm. Đồng thời, giải thưởng còn là sự khích lệ to lớn để nhóm tiếp tục phát triển đề tài và đam mê hơn với nghiên cứu. Nhóm nghiên cứu xin gửi lời cảm ơn đến GS.TS Chử Đức Trình và ThS. Phan Hoàng Anh - hai người thầy hướng dẫn đã hỗ trợ nhóm rất tận tình từ lúc bắt đầu triển khai cho đến khi có kết quả công bố tại hội nghị.

- Xuất phát từ thực tiễn nào mà nhóm

đã lựa chọn đề tài "Nghiên cứu và phát triển hệ thống thị giác máy để nâng cao độ tin cậy của Robot gắp và đặt linh kiện tự động trong công nghiệp"?

Ngay từ năm thứ 2, các thành viên trong nhóm đã tiếp cận với các hệ thống tự động hóa trong doanh nghiệp thông qua các chuyến thăm quan các nhà máy sản xuất tại Hà Nội và các tỉnh lân cận do Khoa Điện tử Viễn thông tổ chức. Trong một chuyến thăm quan nhà máy MCNEX Ninh Bình và qua trao đổi với các kỹ sư nhà máy, nhóm chúng tôi nhận thấy bài toán kiểm tra linh kiện lệch trên bộ phận kiểm tra camera là rất quan trọng và ảnh hưởng trực tiếp đến độ chính xác cũng như chi phí sản xuất của doanh nghiệp. Sau khi các thành viên đưa ra ý kiến về vấn đề trên, nhà máy MCNEX Ninh Bình đã đặt hàng nhóm nghiên cứu phòng thí nghiệm Bộ môn Vi cơ điện tử và Vi hệ thống về việc xây dựng hệ thống Robot gắp và đặt kiểm tra linh kiện tự động. Rất ngẫu nhiên là thành viên nhóm nghiên cứu đều là sinh viên năm thứ 3, năm thứ 4 và đang theo học chương trình đào tạo kỹ thuật Robot của Khoa. Khi bắt tay vào nghiên cứu, chế tạo hệ thống, chúng tôi đã áp dụng các mô hình phân loại phổ biến để đánh giá các mô hình dựa trên tập dữ liệu thực tế thu được từ Robot kiểm tra linh kiện từ đó lựa chọn được mô hình tối ưu nhất, hiệu quả nhất, phù hợp với yêu cầu của doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp tối ưu hóa được chi phí sản xuất.

Đây là sản phẩm được thực hiện theo đặt hàng của doanh nghiệp nên các thành viên trong nhóm đánh giá cao quy mô và tính ứng dụng thực tiễn của dự án. Đối với chúng tôi, đây là một cơ hội tốt cho các thành viên trong nhóm nghiên cứu có thể áp dụng kiến thức được học để xây dựng và phát triển hệ thống Robot, tích lũy kinh nghiệm, vững bước hơn trong con đường sự nghiệp tương lai.

- Hệ thống gắp đặt linh kiện tự động này so với hệ thống đang áp dụng có những ưu điểm và tính ứng dụng như thế nào?

Hệ thống gắp đặt linh kiện tự động do nhóm xây dựng đã giúp tự động hóa quy trình sản xuất của nhà máy, công suất của mỗi máy tương tương với 10 công nhân làm việc, có thể làm việc liên tục và ổn định.

Đề tài đã giải quyết được bài toán chính bên trong máy kiểm tra linh

kiện, giúp giảm thiểu tối đa số sản phẩm bị lỗi một cách không mong muốn do quá trình kiểm tra gây ra. Giá thành của mỗi linh kiện camera tùy thuộc mỗi dòng lên tới vài chục đô, nếu không có hệ thống thị giác máy kiểm tra sự sai lệch khi thao tác, các linh kiện sẽ dễ dàng bị hỏng hóc, gãy vỡ. Giảm thiểu vấn đề này đã giúp cho hệ thống máy gắp vận hành thông minh hơn, giúp doanh nghiệp tiết kiệm chi phí sản xuất hơn.

Thông thường các doanh nghiệp nước ngoài có nhà máy sản xuất tại Việt Nam đặt hàng các hệ thống tương tự từ các nhà cung cấp của nước ngoài, điều này khiến chi phí mua bán, lắp đặt, sửa chữa và bảo trì rất lớn. Do vậy, phần lớn các doanh nghiệp hiện nay đều mong muốn tìm kiếm những giải pháp thay thế ngay tại Việt Nam.

Nắm bắt tình hình thực tế và xuất phát từ mong muốn đưa những kết quả nghiên cứu khoa học ứng dụng vào thực tiễn, đóng góp vào sự phát triển của doanh nghiệp và xã hội, chúng tôi đã nghiên cứu, phát triển nhiều hệ thống tự động hóa, vừa đảm bảo yêu cầu kỹ thuật của các nhà máy vừa tối ưu chi phí nhỏ hơn gấp nhiều lần.

Hệ thống gắp đặt linh kiện tự động tập trung vào việc lựa chọn mô hình phù hợp nhất để giải quyết các yêu cầu khắt khe mà doanh nghiệp đã đề ra. Đề tài đi từ việc đánh giá sơ bộ đến phân tích các số liệu nghiên cứu thực tiễn bằng các phương pháp khoa học và cuối cùng đưa ra giải pháp.

- Động lực nào thúc đẩy nhóm nghiên cứu hoàn thiện đề tài đăng trên tạp chí khoa học thuộc danh mục Scopus? Các bạn đã gặp phải những khó khăn gì trong quá trình nghiên cứu?

Đặc thù nghiên cứu trong lĩnh vực chế tạo là cần xây dựng hệ thống phần cứng, lấy mẫu kiểm tra trên hệ thống thiết bị thực tế ở phòng thí nghiệm. Tuy nhiên, giai đoạn chúng tôi triển khai đề tài trùng vào thời điểm dịch bệnh Covid-19 ở Hà Nội diễn biến phức tạp, giãn cách xã hội. Được sự động viên từ các giảng viên hướng dẫn cùng với tinh thần nghiên cứu miệt mài của các thành viên, chúng tôi đã chủ động chuẩn bị trước các phần thuật toán, xây dựng mô hình kiểm tra và tiến hành những công việc khác liên quan đến phần mềm để có thể quay lại phòng thí nghiệm hoàn thiện đề tài ngay khi có thể. Hàng tuần, chúng tôi vẫn thường họp nhóm bằng hình thức

trực tuyến để cập nhật tiến độ và đảm bảo đề tài sẽ hoàn thành đúng thời hạn.

Khi bắt tay vào thực hiện đề tài, chúng tôi xác định tinh thần làm việc là vừa học vừa làm, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm, áp dụng lý thuyết gắn với thực hành, thực tế. Trong khi đó, yêu cầu của nhà máy rất gắt gao, đồng thời đây là bài toán còn nhiều điểm cần phải giải quyết nên nhóm luôn ưu tiên các ý tưởng của các thành viên trong nhóm về việc sáng tạo một thuật toán mới hay cải tiến thuật toán cũ. Qua quá trình triển khai, nhóm đã trao đổi nhiều lần và rất vui khi ý tưởng về việc sử dụng biểu đồ tần suất mức độ ánh sáng (histogram) đã đáp ứng các yêu cầu của bài toán và đem đến kết quả tích cực.

Ngay sau đó, chúng tôi đã xin tham vấn từ các cán bộ hướng dẫn và quyết định thực hiện một bài báo khoa học đăng trên tạp chí quốc tế. Khi bắt đầu triển khai viết bài báo khoa học, chúng tôi gặp khá nhiều khó khăn từ việc xây dựng mô hình đánh giá chuẩn đến áp dụng hệ thống lý thuyết, phương pháp nghiên cứu để đưa ra các kết quả. Để bài báo được chấp nhận đăng, nhóm đã học hỏi rất nhiều kinh nghiệm về việc trình bày một công trình nghiên cứu, hiểu về các tiêu chuẩn đánh giá cũng như tham khảo các nguồn tài liệu khác nhau.

- Thời gian tới, nhóm nghiên cứu sẽ có hướng phát triển đề tài như thế nào?

Trong thời gian tới, nhóm nghiên cứu sẽ được mở rộng và kết hợp các nghiên cứu gần đây để thực hiện các bài báo khoa học đăng trên các tạp chí chuyên ngành quốc tế có uy tín khác nhau. Bên cạnh đó, những kết quả chúng tôi đã thu được là một sự khích lệ to lớn giúp nhóm có thêm động lực với dự định xây dựng hệ thống Robot gắp đặt linh kiện có khả năng làm việc với các loại linh kiện khác nhau có kích thước nhỏ hơn, khó nhận biết hơn, tiến tới là xây dựng hệ thống tự động hóa ứng dụng trong những lĩnh vực y tế, nông nghiệp, xây dựng...

PHƯƠNG PHÁP QUẢN LÝ VÀ GIÁM SÁT

BỘ CHUYỂN ĐỔI CÔNG SUẤT CHO THIẾT BỊ ĐIỆN GIÓ

CỤC SỞ HỮU TRÍ TUỆ, BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VỪA CẤP BẰNG ĐỘC QUYỀN GIẢI PHÁP HỮU ÍCH MỚI CHO NGHIÊN CỨU "PHƯƠNG PHÁP QUẢN LÝ VÀ GIÁM SÁT BỘ CHUYỂN ĐỔI CÔNG SUẤT CHO THIẾT BỊ ĐIỆN GIÓ" DO NHÓM NGHIÊN CỨU CỦA PGS.TS PHẠM MẠNH THẮNG, KHOA CƠ HỌC KỸ THUẬT VÀ TỰ ĐỘNG HÓA, TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ, ĐHQGHN THỰC HIỆN.

TUYẾT NGA

BẰNG ĐỘC QUYỀN
GIẢI PHÁP HỮU ÍCH
Số: 2816

KT. CỤC TRƯỞNG
PHÓ CỤC TRƯỞNG

Giải pháp hữu ích này tập trung nghiên cứu phương pháp quản lý và giám sát bộ chuyển đổi công suất cho thiết bị điện gió từ xa, không phụ thuộc vào khoảng cách. Phương pháp quản lý và giám sát bộ chuyển đổi công suất điện từ thiết bị điện gió thành dòng điện xoay chiều ổn định 220V - 50Hz bằng cách tích hợp phần cứng trên nền tảng các hệ thống vi điều khiển và phần mềm nhúng chuyên dụng với các chức năng giám sát truyền dữ liệu với các thông tin của bộ chuyển đổi công suất theo thời gian thực.

Trong quá trình nghiên cứu, PGS.TS Phạm Mạnh Thắng và nhóm nghiên cứu đã nhận thấy, ô nhiễm môi trường là một trong những vấn đề đang được quan tâm nhất hiện nay. Mức độ ô nhiễm tăng và sự thay đổi đáng kể trong khí hậu đòi hỏi việc giảm lượng khí thải gây hại môi trường. Từ đó, các giải pháp để ngăn ngừa phát thải đang được ưu tiên là sử dụng các nguồn năng lượng tái tạo và sạch hơn.

Trên thế giới, các thiết bị điện gió nhỏ gọn hiệu năng cao là thiết bị tạo ra điện năng từ năng lượng gió đã được nghiên cứu và chế tạo. Vì các thiết bị này có khả năng lắp đặt ngoài

Các bước thực hiện để quản lý và giám sát bộ chuyển đổi công suất cho thiết bị điện gió

khơi ven biển hoặc ở các vùng sâu vùng xa, nên bộ chuyển đổi công suất phải nhỏ gọn để tránh ảnh hưởng bởi các điều kiện khách quan. Tuy nhiên, các thiết bị chuyển đổi công suất hiện nay có kích thước lớn, lắp đặt cố định. Ngoài ra, hạn chế lớn nhất của những thiết bị này là muốn giám sát theo thời gian thực của bộ chuyển đổi công suất phải có những nhà điều hành và người điều khiển trực tiếp vận hành tại đó. Điều này khiến phát sinh chi phí xây dựng, vận hành lớn, khó có thể triển khai đại trà cho các thiết bị điện gió ngoài khơi hay các vùng núi cao.

Bắt đầu từ năm 2016, với mục tiêu khắc phục những hạn chế của các thiết bị chuyển đổi công suất hiện nay, nhóm tác giả đã khảo sát và triển khai nghiên cứu phương pháp quản lý và giám sát bộ chuyển đổi công suất cho thiết bị điện gió.

Trình tự quản lý và giám sát bộ chuyển đổi công suất cho thiết bị điện gió bao gồm các bước: gửi thông tin điều khiển bởi thiết bị vận hành (7) của bộ chuyển đổi công suất tới bộ điều khiển trung tâm (1); thu thập thông tin lên cơ sở dữ liệu trực tuyến (8); đo lường tự động các giá trị theo dõi bởi bộ điều khiển trung tâm (1) gồm điện áp đầu vào (2) cho thiết bị chuyển đổi công suất, thời gian thực (3) từ thiết bị chuyển đổi công suất, điện áp đầu ra (4) từ thiết bị chuyển đổi công suất trực tiếp dùng cho thiết bị điện, tần số điện áp đầu ra (5), dòng điện đầu ra (6); sau khi được truyền lên cơ sở dữ liệu trực tuyến (8) người dùng có thể thông qua các ứng dụng từ điện thoại thông minh hay phần mềm máy tính để giám sát các thông số của bộ chuyển đổi công suất điện.

Việc nhóm nghiên cứu của PGS. TS Phạm Mạnh Thắng được cấp bằng độc quyền giải pháp hữu ích trên đã nâng tổng số bằng sở hữu trí tuệ của Trường ĐH Công nghệ được cấp trong quý I năm 2022 lên 03 bằng giải pháp hữu ích và 01 bằng độc quyền sáng chế.

TUỔI TRẺ ĐHQGHN
TÂM TRONG, TRÍ SÁNG, HOÀI BÃO LỚN, TIÊN PHONG TRONG ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ KHỞI NGHIỆP

ĐÓ LÀ CHIA SẺ CỦA ĐỒNG CHÍ TRƯƠNG NGỌC KIỂM - BÍ THƯ ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH ĐHQGHN KHOÁ V, NHIỆM KỲ 2017 -2022. BẢN TIN ĐHQGHN ĐÃ CÓ CUỘC TRAO ĐỔI VỚI BÍ THƯ ĐOÀN ĐHQGHN VỀ CÔNG TÁC ĐOÀN VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN NHIỆM KỲ VỪA QUA CŨNG NHƯ NHỮNG NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM TRONG NHIỆM KỲ TỚI.

HƯƠNG GIANG

TS. Trương Ngọc Kiểm

- Có thể nói, công tác Đoàn và phong trào thanh niên của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ĐHQGHN nhiệm kỳ 2017-2022 đã để lại nhiều dấu ấn. Với vai trò là Bí thư Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ĐHQGHN, đồng chí đánh giá như thế nào về tình hình thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn lần thứ V?

Nghị quyết Đại hội lần thứ V, nhiệm kỳ 2017 - 2022 đã được các cấp bộ Đoàn trong toàn ĐHQGHN triển khai thực hiện và đạt được nhiều kết quả mặc dù do ảnh hưởng của tình hình dịch bệnh Covid-19 nên chưa phát huy hết tiềm năng, thế mạnh của đoàn viên, thanh niên và của các cơ sở Đoàn trực thuộc. Một số kết quả chính có thể kể đến như:

- Các hoạt động Đoàn được triển khai bài bản, có nhiều điểm mới, sôi nổi, thiết thực và có chiều sâu, phù hợp với nhu cầu, sở thích của đoàn viên, thanh niên, đồng thời tham gia thực hiện các nhiệm vụ quan trọng của ĐHQGHN.

- Các chương trình giáo dục ngày càng được đổi mới

cả về nội dung lẫn hình thức. Việc ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội trong truyền thông, giáo dục được áp dụng triệt để, nhanh chóng, chính xác, hiệu quả và thu hút sự theo dõi của đông đảo đoàn viên, thanh niên.

- Công tác chăm lo, hỗ trợ đoàn viên, thanh niên trong học tập, rèn luyện, bồi dưỡng phẩm chất, năng lực, tầm nhìn và kỹ năng được đặc biệt chú trọng. Các vấn đề nóng trong đời sống được quan tâm giải quyết một cách thấu đáo như: việc làm của sinh viên sau khi tốt nghiệp, giáo dục pháp luật, định hướng giá trị trong thanh niên...

- Ban Thường vụ, Ban Chấp hành đã thực hiện tốt chức năng chỉ đạo, điều hành và tổ chức các hoạt động, các phong trào thi đua của tuổi trẻ ĐHQGHN; tập trung xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, phát huy vai trò nòng cốt chính trị đối với tổ chức Hội Sinh viên, tích cực tham gia xây dựng Đảng; mở rộng các hoạt động giao lưu, hợp tác quốc tế.

Với những thành tích đó, Đoàn ĐHQGHN vinh dự được Chủ tịch nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhất. Đây là nền tảng và động lực mạnh mẽ để công tác Đoàn và phong trào thanh niên ĐHQGHN tiếp tục phát triển đáp ứng yêu cầu ngày càng cao trong giai đoạn phát triển mới của đất nước và của ĐHQGHN.

- Đồng chí có thể chia sẻ về những thuận lợi và khó khăn chủ yếu trong nhiệm kỳ vừa qua?

Có thể nói, trong nhiệm kỳ vừa qua, mặc dù gặp nhiều khó khăn trong bối cảnh dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, đặc biệt giai đoạn 2020 - 2021 nhưng Đoàn ĐHQGHN đã phát huy tinh thần đoàn kết, sáng tạo và quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đoàn ĐHQGHN lần thứ V.

Các thuận lợi chính có thể kể đến là các thành tựu trong quá trình phát triển đất nước và của ĐHQGHN đã mở ra nhiều cơ hội mới, tạo động lực và củng cố niềm tin của đại bộ phận đoàn viên, thanh niên; sự quan tâm và tạo nhiều điều kiện thuận lợi của Đảng uỷ, Ban Giám đốc ĐHQGHN, Đoàn cấp trên và lãnh đạo của các đơn vị cùng sự ủng hộ của các thầy cô giáo trong toàn ĐHQGHN. Đoàn viên, thanh niên của ĐHQGHN về cơ bản có phẩm chất chính trị tốt, trí tuệ, bản lĩnh và nhiệt huyết; phần lớn các cán bộ Đoàn - Hội năng động, nhiệt tình, trách nhiệm và sáng tạo. Tuy nhiên, Đoàn ĐHQGHN cũng đối mặt với các khó khăn như: một số vấn đề chính trị - xã hội phức tạp, dịch bệnh Covid-19 kéo dài cũng ảnh hưởng đến đời sống, tư tưởng của sinh viên cũng như việc triển khai các hoạt động theo kế hoạch của các cơ sở Đoàn; một bộ phận đoàn viên, thanh niên chưa có nhận thức đúng đắn; đội ngũ cán bộ Đoàn luân chuyển rất nhanh trong khi công tác đào tạo và sử dụng cán bộ Đoàn còn hạn chế.

Trong xu hướng tự chủ, quản trị đại học hiện đại và xây dựng đại học thông minh; sự mở rộng về quy mô tổ chức và số lượng đoàn viên, đòi hỏi tổ chức đoàn và các cấp bộ đoàn của ĐHQGHN phải có giải pháp đồng bộ, hiệu quả để tổ chức đoàn thích ứng và hoạt động hiệu quả trong thời gian tới.

- Đồng chí có thể thông tin rõ hơn về những kết quả nổi bật nhất của Đoàn ĐHQGHN nhiệm kỳ 2017-2022?

Trong nhiệm kỳ vừa qua, công tác Đoàn và phong trào thanh niên của ĐHQGHN đã đạt được nhiều kết quả tích cực. Các cán bộ, đoàn viên luôn không ngừng phấn đấu nâng cao phẩm chất chính trị, rèn luyện và tu dưỡng đạo đức, trình độ chuyên môn, xung kích, tình nguyện

trong mọi lĩnh vực và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Một trong những nhiệm vụ trọng tâm Đoàn ĐHQGHN khóa V xác định là tạo môi trường để đoàn viên, thanh niên rèn luyện, tu dưỡng phát triển toàn diện về phẩm chất, tầm nhìn, năng lực, kỹ năng thông qua các hoạt động được triển khai sâu rộng tới từng Chi đoàn, Liên Chi đoàn từng bước nâng cao chất lượng, đa dạng về nội dung và hấp dẫn, sáng tạo về hình thức. Với quy mô gần 50.000 đoàn viên, thanh niên thì công tác củng cố và phát triển tổ chức Đoàn vững mạnh luôn được các cấp bộ Đoàn trong ĐHQGHN đặc biệt coi trọng. Công tác bồi dưỡng, kết nạp đoàn viên mới; quản lý, phân loại đoàn viên; tập huấn nâng cao năng lực, kỹ năng cho cán bộ Đoàn; sinh hoạt chi đoàn... đều được tiến hành bài bản, nghiêm túc, có chiến lược lâu dài.

Việc tăng cường trách nhiệm xã hội của Đoàn ĐHQGHN nói chung và từng đoàn viên, thanh niên nói riêng cũng được chú trọng thông qua các hoạt động tình nguyện vì cộng đồng, các hoạt động an sinh xã hội đặc biệt là các hoạt động tình nguyện tại chỗ, tình nguyện gắn với thế mạnh chuyên môn của đơn vị, tình nguyện quốc tế... cụ thể như: phối hợp với Đại học Quốc gia Singapore đưa sinh viên sang tình nguyện tại Việt Nam; Phối hợp với Viện Nghiên cứu Cao cấp về Toán tổ chức Trại hè "Khám phá thế giới khoa học cùng Giáo sư Ngô Bảo Châu" dành cho học sinh dân tộc thiểu số hoàn cảnh khó khăn, đạt thành tích cao trong học tập và rèn luyện của tỉnh Cao Bằng, Bắc Kạn, Hà Giang; phối hợp với Hội đồng Anh tại Việt Nam triển khai dự án "Hậu trường tới tương lai" nhằm hạn chế di cư không an toàn tại Quảng Bình, Nghệ An, Hà Tĩnh, Hải Phòng, Quảng Ninh... Với những kết quả đạt được trong công tác tình nguyện vì cộng đồng, năm 2019, Đoàn ĐHQGHN vinh dự được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho công tác tình nguyện.

Xác định nội dung nâng cao khả năng có việc làm cho sinh viên là một trong những nhiệm vụ hàng đầu, Đoàn ĐHQGHN đã phát huy vai trò kết nối doanh nghiệp với sinh viên trong việc tổ chức nhiều hoạt động nâng cao kỹ năng nghề nghiệp; tư vấn, giới thiệu việc làm như: chuỗi Tọa đàm và chia sẻ kinh nghiệm với chủ đề "Làm chủ tương lai", Hội thảo Hướng nghiệp, Ngày hội việc làm, Ngày hội sinh viên sáng tạo - nghiên cứu - khởi nghiệp, Tư duy khởi nghiệp, Hành trang tri thức...

Cũng trong nhiệm kỳ vừa qua, Đoàn ĐHQGHN đã tiếp tục đổi mới căn bản cách tiếp cận phương thức tổ chức các hoạt động theo hướng: Chuyển đổi các hoạt động mang tính sự vụ, phong trào, bề nổi sang hoạt động thường xuyên, có tính kế hoạch cao, xây dựng các hoạt động trọng tâm, hoạt động thường xuyên theo từng tháng, từng quý để các hoạt động được chuẩn bị một cách chủ động, được tổ chức thực hiện bài bản, có tính hiệu quả cao; Chú trọng hoạt động chuyên môn có chiều sâu, thiết thực, gắn với quyền lợi chính đáng của đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên. Các hoạt động của từng nội dung công tác được Đoàn ĐHQGHN triển khai theo thứ tự ưu tiên, có chọn lọc, hướng đến mục tiêu có sản phẩm rõ ràng, vừa đảm bảo thực hiện tốt nhiệm vụ của tổ chức Đoàn vừa hướng tới thực hiện nhiệm vụ chính trị của ĐHQGHN và các đơn vị.

- Vậy những bài học nào đã được rút ra trong công tác chỉ đạo, lãnh đạo triển khai nhiệm vụ nhiệm kỳ vừa qua nhằm góp phần vào thắng lợi của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, thưa đồng chí?

Từ thực tiễn của công tác Đoàn và phong trào thanh niên ĐHQGHN nhiệm kỳ qua, có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm cơ bản sau:

Một là, cần quán triệt kịp thời và sâu sắc các chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, Nhà nước, Đoàn cấp trên, của Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQGHN về công tác thanh niên, học sinh - sinh viên; kế thừa và phát huy truyền thống vẻ vang của ĐHQGHN, không ngừng đổi mới, thích ứng để xây dựng Đoàn ĐHQGHN thực sự vững mạnh.

Hai là, chủ động đề xuất, tham mưu về những chủ trương, chính sách, giải pháp liên quan tới thanh niên và công tác thanh niên. Các hoạt động của Đoàn phải gắn với nhiệm vụ của đơn vị, nội dung phải phong phú, đa dạng phù hợp với tâm lý của học sinh, sinh viên.

Ba là, chủ động nắm bắt tâm lý, nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của đoàn viên, thanh niên, từ đó tìm tòi, sáng tạo để tổ chức các chương trình hoạt động hiệu quả, thiết thực, đem lại lợi ích lớn nhất cho đoàn viên, thanh niên đồng thời góp phần thực hiện nhiệm vụ nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường

Bốn là, các chương trình hoạt động cần được chuẩn bị chu đáo, triển khai một cách chuyên nghiệp, bài bản; cần phân cấp triệt để trong tổ chức hoạt động cho Đoàn cấp dưới. Đoàn ĐHQGHN phải khai thác hiệu quả tiềm năng to lớn của các cơ sở trực thuộc để tạo sức mạnh tổng hợp thúc đẩy phong trào thanh niên ĐHQGHN.

Năm là, phải chăm lo và bảo vệ quyền lợi chính đáng của đội ngũ cán bộ Đoàn; làm tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao năng lực, phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn cả về số lượng lẫn chất lượng, đặc biệt là cán bộ cấp cơ sở, cán bộ Hội sinh viên là sinh viên và chú trọng tham mưu về đầu ra cho cán bộ Đoàn

- Trên cơ sở những kết quả đạt được của nhiệm kỳ qua, Đại hội lần thứ VI nhiệm kỳ 2022 - 2027, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ĐHQGHN đề ra mục tiêu phấn đấu như thế nào?

Chủ đề của Đại hội VI nhiệm kỳ 2022 - 2027 của Đoàn ĐHQGHN là "Tuổi trẻ ĐHQGHN: Tâm trong, trí sáng, hoài bão lớn, tiên phong trong đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp". Chúng tôi xác định tầm nhìn đến năm 2030, Đoàn ĐHQGHN là tổ chức Đoàn vững mạnh, xuất sắc tiêu biểu hàng đầu trong

các cơ sở giáo dục đại học của Việt Nam; một số mô hình, phong trào, hoạt động của Đoàn ĐHQGHN trở thành kiểu mẫu để các đơn vị khác học tập, nhân rộng; là môi trường để xây dựng, bồi dưỡng thế hệ thanh niên ĐHQGHN có phẩm chất, năng lực, tầm nhìn, kỹ năng, trách nhiệm xã hội cao, tiên phong sáng nghiệp và sẵn sàng hội nhập.

Các mục tiêu mà Đoàn ĐHQGHN khóa VI hướng tới bao gồm: Quan tâm chăm lo, định hướng giá trị, kiến tạo môi trường để thanh niên, sinh viên phát triển toàn diện, chủ động và tích cực rèn luyện và tu dưỡng trở thành những công dân có bản lĩnh vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, giàu lòng yêu nước, sống có lý tưởng, tự hào dân tộc, có trình độ chuyên môn và khả năng sáng tạo, có khát vọng vươn lên, trách nhiệm với gia đình, nhà trường, cộng đồng và đất nước; Hỗ trợ tối đa đoàn viên, thanh niên trong học tập, nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp dựa trên nền tảng bản sắc và thế mạnh của ĐHQGHN, cổ vũ động viên đoàn viên, thanh niên lập thân, lập nghiệp, khởi nghiệp và làm giàu chính đáng; Phát huy tinh thần xung kích, sáng tạo, trách nhiệm xã hội của cán bộ trẻ, học sinh, sinh viên đóng góp thiết thực vào công cuộc phát triển Khu đô thị ĐHQGHN tại Hoà Lạc cũng như phát triển tinh thần cộng đồng "One VNU" trong toàn ĐHQGHN; Xây dựng Đoàn ĐHQGHN vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và hành động, phát huy vai trò nòng cốt chính trị với tổ chức Hội sinh viên, tích cực tham gia xây dựng Đảng, xây dựng ĐHQGHN vững mạnh.

- Định hướng trong công tác Đoàn và phong trào thanh niên nhiệm kỳ tới của Đoàn ĐHQGHN khóa VI là gì, thưa đồng chí?

Đoàn ĐHQGHN đề ra 14 chỉ tiêu và 5 nhiệm vụ trọng tâm công tác. Đoàn ĐHQGHN tiếp tục đẩy mạnh nhiệm vụ tạo môi trường phát triển cá nhân toàn diện thông qua các hoạt động, phong trào. Đây là nhiệm vụ then chốt của tổ chức Đoàn, gắn với thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW của BCH Trung ương Đảng khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, chương trình "Giáo dục toàn diện nâng cao khả năng có việc làm của sinh viên ĐHQGHN" của Đảng

ủy ĐHQGHN và triển khai các phong trào, chương trình lớn của Đoàn - Hội các cấp như: chương trình "Đồng hành với thanh niên trong học tập, nghiên cứu khoa học", chương trình "Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần", phong trào "Sinh viên 5 tốt", phong trào "Học sinh 3 tốt"...

Cùng với đó, Đoàn ĐHQGHN tăng cường các hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp, duy trì và đổi mới phương thức tổ chức các cuộc thi, sự kiện tìm kiếm ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp theo đối tượng. Bên cạnh đó, các tổ chức Đoàn tích cực tổ chức các hoạt động, tham gia "Vườn ươm Khoa học, Công nghệ và Tài năng trẻ" với mục đích tạo lập môi trường, điều kiện tốt nhất cho sinh viên hình thành và hiện thực hóa các ý tưởng sáng tạo, tìm kiếm cơ hội việc làm; tạo điều kiện để sinh viên được trải nghiệm, được đào tạo và thực hành các kỹ năng làm việc chuyên nghiệp.

Đoàn ĐHQGHN tiếp tục cổ vũ, động viên đoàn viên, thanh niên tham gia phong trào "Thanh niên tình nguyện" và trực tiếp tổ chức các hoạt động xã hội, thiện nguyện, từ thiện, xung kích tình nguyện vì cộng đồng, đền ơn đáp nghĩa, hiến máu nhân đạo...; Xung kích, sáng tạo trong việc huy động nguồn lực và tổ chức hoạt động để đoàn viên, thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, chung tay xây dựng nông thôn mới...

Song song với việc củng cố và phát triển tổ chức vững mạnh, một trong những trọng tâm công tác được Đoàn ĐHQGHN chú trọng trong nhiệm kỳ này là "Góp sức trẻ xây dựng Hòa Lạc". Cụ thể, Đoàn ĐHQGHN sẽ đa dạng hóa các phương thức trong truyền thông các chủ trương lớn của ĐHQGHN về việc thay đổi trụ sở và đưa sinh viên tới học tập tại Hòa Lạc, về các hoạt động của cán bộ, sinh viên tại Hòa Lạc, về cơ sở vật chất của các đơn vị tại Hòa Lạc tạo sự lan toả, chia sẻ, háo hức của của thanh niên, sinh viên khi được học tập và sinh hoạt tại Hòa Lạc. Các tổ chức Đoàn tăng cường tổ chức các hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ thể thao cho sinh viên học tập tại Hòa Lạc, có sự tham gia của các nghệ sĩ, các tổ chức văn hóa nghệ thuật có uy tín.

Hàng năm, tổ chức gây quỹ trong đoàn viên, thanh niên để thực hiện các công trình thanh niên, vườn cây thanh niên, con đường thanh niên tại Hòa Lạc. Đồng thời, tham mưu cấp ủy, chính quyền triển khai các hoạt động hỗ trợ việc phát triển các vườn ươm khoa học, không gian sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo, đổi mới sáng tạo tại Hòa Lạc tạo ra cơ hội, môi trường, không gian cho sinh viên học tập, trao đổi, hợp tác để thực hiện các dự án đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp...; Tổ chức các hoạt động an sinh xã hội, tăng cường các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, uống nước nhớ nguồn; thăm hỏi, giúp đỡ, tặng quà cho các gia đình chính sách, gia đình có hoàn cảnh khó khăn; xây dựng các công trình thiện nguyện; vận động ủng hộ, thăm, tặng quà nhân dân, thanh niên có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn huyện Thạch Thất và các địa phương lân cận, lan tỏa trách nhiệm xã hội của tuổi trẻ ĐHQGHN.

- Xin trân trọng cảm ơn những chia sẻ của đồng chí!

ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO ĐỂ KIẾN TẠO CƠ SỞ HẠ TẦNG THÔNG MINH, BỀN VỮNG

MINH KHANG

NGÀY 29/3/2022, TRƯỜNG ĐH VIỆT NHẬT, ĐHQGHN ĐÃ BAN HÀNH CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO KỸ SƯ KỸ THUẬT XÂY DỰNG (ENGINEER IN CIVIL ENGINEERING), TRÊN CƠ SỞ KẾ THỪA CÁC THẾ MẠNH VỀ ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN VÀ CƠ SỞ VẬT CHẤT CỦA CHƯƠNG TRÌNH THẠC SỸ KỸ THUẬT XÂY DỰNG ĐÃ ĐƯỢC VẬN HÀNH TRƯỚC ĐÓ. CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO HỨA HẸN CUNG CẤP MỘT NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO, THAM GIA VÀO KIẾN TẠO CƠ SỞ HẠ TẦNG THÔNG MINH, BỀN VỮNG.

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN NGÀNH

Kỹ thuật xây dựng là chương trình đào tạo thứ ba do Trường ĐH Việt Nhật lựa chọn để mở hệ đại học sau khi cân nhắc về các cách thức phát huy thế mạnh của Trường, khả năng cống hiến cho lĩnh vực đào tạo đại học của Việt Nam và đóng góp cho sự phát triển quan hệ hợp tác trên nhiều phương diện của hai nước Việt Nam và Nhật Bản trong thời đại mới.

Khác với các chương trình đào tạo trong cùng khối ngành, chương trình Kỹ sư Kỹ thuật xây dựng của Trường ĐH Việt Nhật đã được xây dựng dựa trên thế mạnh đào tạo đa ngành, liên ngành của ĐHQGHN: Quản lý dự án xây dựng, Xây dựng dân dụng và công nghiệp, Công trình giao thông và đô thị. Cùng với đó là sự kết hợp của các khối kiến thức chung và cần thiết cho thế kỷ 21, nhằm hướng đến mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, trình độ cao, có năng lực cạnh tranh cho các thị trường lao động tại Việt Nam, Nhật Bản và các nước trên thế giới trong thời kỳ cách mạng công nghiệp 4.0 và xã hội 5.0.

Chương trình có mục tiêu trang bị cho sinh viên kiến thức về kỹ thuật, công nghệ, thiết kế, thi công, vận hành và quản lý các dự án cơ sở hạ tầng xã hội. Trên cơ sở đó, sinh viên có thể nghiên cứu, ứng dụng kiến thức chuyên ngành, liên ngành và thực tế xã hội để giải quyết các vấn đề hệ thống cơ sở hạ tầng vùng và đô thị hiện nay đang gặp phải.

Theo học chương trình này, trong 2 năm đầu, sinh viên sẽ được lĩnh hội các kiến thức giáo dục khai phóng, giáo dục đại cương, kiến thức ngoại ngữ và các học phần cung cấp kiến thức về những vấn đề toàn cầu đang được quan tâm hiện nay, những kiến thức nền tảng của kỹ thuật xây dựng về toán học, vật lý và công nghệ xây dựng.

Thời gian tiếp theo, sinh viên sẽ được học các học phần cơ bản của Kỹ thuật xây dựng, sau đó có thể lựa chọn các hướng chuyên sâu về Quản lý dự án xây dựng, Xây dựng dân dụng công nghiệp, Công trình giao thông và đô thị hoặc

theo định hướng được giảng viên hướng dẫn, đưa ra trên cơ sở kết quả khảo sát nhu cầu của Việt Nam hiện nay và cũng là các định hướng có thể phát huy những điểm mạnh của Trường ĐH Việt Nhật.

CƠ HỘI DU HỌC NHẬT BẢN NGAY TẠI VIỆT NAM

Chương trình đào tạo này được dẫn dắt bởi GS.TSKH Nguyễn Đình Đức - Trưởng Ban Đào tạo ĐHQGHN, Giám đốc chương trình Thạc sỹ và Kỹ sư Kỹ thuật xây dựng và GS.TS Hironori Kato - ĐH Tokyo, đồng Giám đốc chương trình. Chương trình còn có sự tham gia của đội ngũ giảng viên uy tín, chất lượng cao của ĐHQGHN và các đại học hàng đầu Nhật Bản.

Đồng thời, chương trình đào tạo cũng được thiết kế với nhiều học phần gắn kết với thực tiễn, có sự tham gia của các doanh nghiệp Nhật Bản và Việt Nam vào hoạt động giảng dạy. Sinh viên được thực hành, thực tập và trải nghiệm tại các tập đoàn xây dựng là đối tác của Trường như một yêu cầu bắt buộc của chương trình.

Theo học chương trình này, sinh viên được giao lưu, học tập, trao đổi tín chỉ với các trường đại học uy tín tại Nhật Bản như ĐH Tokyo, ĐH Osaka, ĐH Tsukuba... Cùng với đó, người học cũng được trang bị toàn diện các kĩ năng ngôn ngữ tiếng Anh, đạt chuẩn đầu ra năng lực ngoại ngữ B2 theo khung năng lực ngoại ngữ Việt Nam. Ngoài ra, sinh viên được học tiếng Nhật cơ bản và có thể đăng ký học tiếng Nhật nâng cao theo nhu cầu.

Nhiều học phần trong chương trình đào tạo sử dụng phương pháp học tập tích cực (active learning) - sinh viên làm chủ việc xây dựng kiến thức và hiểu biết của mình thông qua các hoạt động trong lớp, thay vì chỉ nghe giảng và ghi nhớ một chiều các kiến thức được giảng viên truyền đạt. Dựa trên kinh nghiệm của các trường đại học Nhật Bản,

chương trình đào tạo Kỹ sư Kỹ thuật xây dựng sẽ đưa hình thức seminar vào một số học phần để phát triển kỹ năng giao tiếp, thảo luận, làm việc nhóm và tăng cường sự tương tác giữa giảng viên với sinh viên và giữa sinh viên với sinh viên.

VỊ TRÍ VIỆC LÀM VÀ CƠ HỘI NÂNG CAO TRÌNH ĐỘ SAU KHI TỐT NGHIỆP RỘNG MỞ

Sinh viên tốt nghiệp chương trình đào tạo Kỹ sư Kỹ thuật xây dựng có thể đảm nhận các vị trí việc làm như: Kỹ sư xây dựng, cán bộ kỹ thuật, cán bộ thi công, giám sát các công trình và quản lý dự án trong các tổ chức, doanh nghiệp trong và ngoài nước trong lĩnh vực kỹ thuật xây dựng; Cán bộ thẩm định, thanh tra, quản lý trong các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp, tổ chức trong lĩnh vực kỹ thuật xây dựng và kỹ thuật hạ tầng tại các tỉnh thành cũng như tại các tổ chức quốc tế; Chuyên gia tư vấn, giám sát, thanh tra, kiểm tra các dự án kỹ thuật hạ tầng; Chuyên gia lập dự án đầu tư, quy hoạch, thiết kế, thi công và quản lý khai thác các công trình xây dựng; Cán bộ giảng dạy, nghiên cứu trong lĩnh vực xây dựng và kỹ thuật hạ tầng trong môi trường trong nước và quốc tế.

Ngoài ra, người học có thể lựa chọn học tiếp lên thạc sĩ, tiến sĩ tại các cơ sở đào tạo trong nước cũng như nước ngoài về các lĩnh vực kỹ thuật xây dựng, kỹ thuật hạ tầng hoặc liên ngành liên quan đến: kết cấu công trình; vật liệu mới trong xây dựng; địa kỹ thuật công trình; kỹ thuật và công nghệ xây dựng dân dụng & công nghiệp; kỹ thuật và công nghệ xây dựng công trình giao thông; kỹ thuật và công nghệ xây dựng công trình bờ biển; quản lý khai thác và bảo trì công trình xây dựng; quản lý rủi ro và phòng chống thảm họa trong xây dựng và khai thác công trình xây dựng.

PHÍA SAU SỰ NGHIỆP THĂNG HOA LÀ NGÀY THÁNG MIỆT MÀI ĐÈN SÁCH CỦA NHỮNG SINH VIÊN VẬN ĐỘNG VIÊN

THU TRANG

GIÁO DỤC LÀ VŨ KHÍ MẠNH NHẤT CÓ THỂ THAY ĐỔI CẢ THẾ GIỚI NÀY. VÀ HÀNH TRÌNH CHINH PHỤC TRI THỨC CŨNG ĐÃ THAY ĐỔI NHỮNG VẬN ĐỘNG VIÊN - SINH VIÊN CHƯƠNG TRÌNH QUẢN TRỊ KINH DOANH DÀNH CHO TÀI NĂNG THỂ THAO CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ, ĐHQGHN (UEB). ĐAM MÊ THỂ THAO NHƯNG CŨNG DÀNH TÌNH YÊU ĐẶC BIỆT CHO "CON CHỮ". LỰA CHỌN CON ĐƯỜNG HỌC TẬP ĐAN XEN VỚI SỰ NGHIỆP THI ĐẤU, DÙ VẤT VẢ NHIỀU CHÔNG GAI, LẮM THÁCH THỨC VÀ KHÔNG ÍT RÀO CẢN, THẾ NHƯNG CÁC SINH VIÊN, CÁC VẬN ĐỘNG VIÊN TÀI NĂNG ĐÃ CHỨNG MINH ĐƯỢC BẢN LĨNH VÀ NỖ LỰC CỦA MÌNH QUA TỪNG DẤU CHÂN TRÊN CON ĐƯỜNG ẤY.

MỘT NĂM QUA ĐI, MỘT NĂM VỚI NHỮNG CHUYỂN BIẾN KHÔNG NGỪNG, MỘT NĂM CÁC BẠN ĐƯỢC HỌC, ĐƯỢC TIẾP THU NHỮNG KIẾN THỨC MỚI, ĐƯỢC LAN TỎA CHIA SẺ YÊU THƯƠNG VỚI "GIA ĐÌNH MỚI' DƯỚI MÁI NHÀ CHUNG UEB NHƯNG VẪN ĐƯỢC CỐNG HIẾN VÀ THĂNG HOA TRONG SỰ NGHIỆP THỂ THAO, GHI DẤU THÀNH TỰU CỦA CHÍNH MÌNH.

"Cô gái điền kinh vàng" Quách Thị Lan

VĐV Karatedo Nguyễn Thanh Duy

VĐV Karatedo Nguyễn Thị Mai Anh

ÁNH HÀO QUANG TỰ HÀO VỀ THẾ HỆ VẬN ĐỘNG VIÊN VÀNG CỦA ĐẤT NƯỚC

Bền bỉ, đam mê và nhiệt huyết là những gì người hâm mộ thể thao nước nhà cảm nhận từ những nỗ lực không ngừng nghỉ của những Quách Thị Lan, Nguyễn Thị Mai Anh, Nguyễn Thanh Duy, Nguyễn Thu Hoài... đã ghi dấu ấn trên đấu trường thể thao của Việt Nam và quốc tế. Đã có biết bao những giọt mồ hôi, những giọt nước mắt, những chấn thương dai dẳng ảnh hưởng tới quá trình tập luyện và thi đấu của những vận động viên. Những cơn đau vẫn còn đó, những vất vả cũng chẳng vơi bớt nhưng ý chí, sức bền vẫn luôn cháy rực trong trái tim của những vận động viên - sinh viên tài năng.

Gạt đi những khó khăn, thách thức trong 2 năm dịch bệnh phức tạp, các em vẫn cố gắng rèn luyện không ngừng nghỉ, tham gia thi đấu các cuộc thi lớn nhỏ trong nước tích lũy thêm kinh nghiệm cho bản thân. Và những nỗ lực bền bỉ ấy đã được đền đáp xứng đáng, thành công đã gọi tên những vận động viên tài năng. Chúng ta sẽ chẳng thể nào quên thành tích đầy ấn tượng của "cô gái điền kinh vàng" Quách Thị Lan tại đấu trường Olympic Tokyo 2020, hay tấm Huy chương Vàng đầy thuyết phục của võ sĩ Nguyễn Thanh Duy và Nguyễn Thị Mai Anh tại Giải vô địch Karate Quốc gia lần thứ XXXI năm 2021. "Lửa thử vàng, gian nan thử sức" là vậy. Những nỗ lực của các bạn được đền đáp xứng đáng để giờ đây, đứng trên đài vinh quang, đặt tay lên ngực trái và hô to hai tiếng "Việt Nam" với tất cả sự tự hào và yêu thương.

ĐẰNG SAU ÁNH HÀO QUANG LÀ ĐẦU TƯ CHO SỰ NGHIỆP SAU KHI GIẢI NGHỆ...

Bên cạnh đam mê dành cho thể thao, những vận động viên của chúng ta còn dành tình yêu cho một mái nhà đặc biệt mới - Trường Đại học Kinh tế, ĐHQGHN. Không chỉ biết đến là môi trường đào tạo đại học chất lượng cao chuẩn quốc tế, UEB còn chung vai gánh vác trách nhiệm xã hội, mang lại cơ hội học tập để tương lai, nghề nghiệp rộng mở hơn với các vận động viên thể thao khi chấm dứt sự nghiệp thi đấu. Và chắc cũng ít ai biết được để chinh phục

thành công hành trình ấy, những chàng trai, cô gái vàng của làng thể thao Việt Nam phải trải qua những thách thức khó khăn biết nhường nào...

"Thật sự khi bạn muốn phát triển bản thân thì điều cần làm đầu tiên đó là chấp nhận và vượt qua được những khó khăn trước mặt. Việc học cũng tương tự vậy, mình tự động viên bản thân xem khó khăn là điều cần thiết để mình tự rèn luyện bản thân mình để phát triển, Nhưng suy nghĩ đó đôi khi vẫn chưa đủ, cần phải nỗ lực vượt qua và thật sự cần đến sự giúp đỡ của bạn bè, thầy cô và những người xung quanh nữa thì mọi chuyện sẽ dễ dàng hơn.", VĐV Karatedo Nguyễn Thanh Duy - Sinh viên K1 chương trình Quản trị Kinh doanh dành cho tài năng thể thao chia sẻ về những dấu chân đầu tiên trên con đường học vấn của chính mình.

Và trên hành trình các bạn đi không cô đơn bởi có sự đồng hành sát cánh của Nhà trường và thầy cô - những người lái đò thầm lặng, soi sáng và dẫn lối từng bước đi trên hành trình chinh phục biển trời tri thức rộng lớn phía trước. "Có thể nói với tính chất đặc thù của thể thao, các VĐV luôn mang trong mình sự kiên trì, bền bỉ và một tư duy chiến lược tốt. Chính vì vậy, đây sẽ là một lợi thế dành cho các VĐV khi trở thành sinh viên UEB. Bước đầu vào chương trình học, tất nhiên các

VĐV - sinh viên sẽ gặp phải một vài bỡ ngỡ, một vài khó khăn khi hòa nhập vào môi trường học tập đại học, nhưng với sự kiên trì và nỗ lực, các VĐV/ sinh viên chương trình QTKD dành cho tài năng thể thao đang dần khẳng định mình và nhận được phản hồi tốt từ các giảng viên giảng dạy." TS. Phùng Thế Vinh - Giảng viên Viện Quản trị Kinh doanh, Cố vấn học tập lớp Quản trị Kinh doanh dành cho TNTT K1 chia sẻ.

Bên cạnh những lời động viên, những hỗ trợ sát sao trong suốt quá trình học tập, đội ngũ giảng viên, cố vấn học tập của Trường Đại học Kinh tế - ĐHQGHN cũng dành thời nhiều thời gian nghiên cứu và áp dụng phương pháp giảng dạy phù hợp với những sinh viên đặc biệt. "Có một chút đặc biệt với các bạn sinh viên này đó là một số tâm lý đặc thù. Nhiều bạn có những lo lắng, băn khoăn về khả năng học tập cũng như những tri thức trong cuộc sống, do một thời gian dài sinh hoạt tập trung trong các trung tâm huấn luyện, thời gian chủ yếu là tập luyện và thi đấu. Phương pháp giảng dạy theo tôi là khâu giao tiếp sư phạm, cần cho các em chia sẻ nhiều hơn về cuộc sống của mình, về những gian khổ khi luyện tập, những vinh quang khi chiến thắng và cả những lo lắng về tương lai sau những giây phút vinh quang đó. Ngoài kiến thức của môn học, Giảng viên có thể chia sẻ thêm những câu chuyện trong cuộc sống và môi trường làm việc, những thách thức và cơ hội trong thị trường lao động hiện nay, những kỹ năng cần có của người lao động thế kỷ 21. Như vậy, Giảng viên sẽ giúp các em sinh viên này gắn kết với trường, lớp và yêu thích các môn học.", TS. Nguyễn Thị Hải Hà, giảng viên Khoa Kế toán Kiểm toán Trường Đại học Kinh tế - ĐHQGHN chia sẻ về định hướng giảng dạy với lớp học đặc biệt dành cho những sinh viên tài năng thể thao.

Ngoài ra, để tăng tính sáng tạo và kết nối giữa giảng viên và sinh viên, cô Hải Hà cũng áp dụng phương pháp giảng dạy mới,với quy trình 5 bước thú vị: Warm-up (Vận động), Inspiring (Truyền cảm hứng), Reviewing (Nhắc lại bài cũ), New Lesson (Bài giảng mới) và Practice (Thực hành tại lớp) khi lên lớp, tạo hứng thú cho sinh viên trong suốt buổi học. "Đây là lớp học đầu tiên tôi áp dụng quy trình lên lớp 5 bước của mình. Hoạt động warm-up mà các em hướng dẫn cho lớp khiến tôi thấy thích thú, và các câu chuyện inspiring mà các em chia sẻ khiến tôi thấy trân trọng các em, trân trọng những sự nỗ lực vượt bậc trong cuộc sống đời thường của các em. Reviewing là phần học mà các bạn sinh viên hứng thú nhất khi sinh viên được chủ động trình bày kiến thức được học và thực hành trong tiết học trước đó. Sau khi ôn tập kiến thức cũ, giảng viên sẽ giảng kiến thức mới và đưa ra bài tập thực hành ngay tại lớp trong phần New Lesson và Practice. Điều này giúp các bạn ghi nhớ kiến thức tốt hơn, cân bằng giữa lý thuyết và thực hành, đồng thời cũng giảm tải số lượng các bài tập về nhà.", cô Hà chia sẻ thêm.

Với "chiến thuật" đặc biệt này, giảng viên đã thành công kết nối

nhóm sinh viên, tạo bầu không khí học tập sôi nổi, kích thích sự sáng tạo của các sinh viên - vận động viên. Mỗi giờ lên lớp giờ đây là không còn áp lực, căng thẳng. Sinh viên dễ dàng tiếp thu những kiến thức thú vị không chỉ ở chuyên ngành Quản trị Kinh doanh chuyên môn mà còn ở những kinh nghiệm bài học cuộc sống thầy cô chia sẻ. "Đây là lớp học đặc biệt nhất mà mình từng được học. Mình và các bạn trong lớp đều được tham gia các hoạt động bổ ích bên cạnh tiếp thu kiến thức chuyên ngành Quản trị Kinh doanh. Mỗi giờ học, chúng mình được thay phiên nhau làm "thuyền trưởng" dẫn dắt các hoạt động của lớp. Đây là điều thú vị nhất trong lớp, tạo không khí hoàn toàn mới lạ và chủ động cho sinh viên", lớp học của cô Hải Hà nhận được những đánh giá tích cực từ những sinh viên - vận động viên.

UEB - NƠI NUÔI DƯỠNG HẠT GIỐNG HẠNH PHÚC

Không chỉ là nơi ươm mầm những tri thức, UEB còn là mái nhà chung nuôi dưỡng những hạt giống hạnh phúc. Nhà trường là sợi chỉ gắn kết tình cảm thầy và trò khăng khít và bền chặt như những người trong gia đình. Những người bạn mới, những bài học mới, và những tình cảm đặc biệt dành cho mái nhà chung là món quà vô giá những sinh viên - vận động viên tài năng nhận được khi trở thành một phần của UEB.

"UEB đã cho mình một môi trường học tập và giảng dạy hoàn toàn khác với các môi trường Giáo dục truyền thống. Một môi trường giáo dục vô cùng thân thiện và đoàn kết từ các thầy cô giáo cho tới các bạn sinh viên, tạo cho mình cảm giác vui vẻ, hoà đồng không bị bỡ ngỡ với những ngày đầu tiên. Các thầy cô luôn tận tâm và nhiệt huyết với sinh viên, họ sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm trong công việc và trong cuộc sống. UEB đã cho mình thêm những người bạn vô cùng thân thiện, vui tính luôn giúp đỡ nhau trong học tập.", VĐV Karatedo - Sinh viên Nguyễn Thị Mai Anh - Sinh viên K1 chương trình Quản trị Kinh doanh dành cho Tài năng thể thao.

TS. Nguyễn Thị Hải Hà, giảng viên Khoa Kế toán Kiểm toán Trường Đại học Kinh tế - ĐHQGHN chia sẻ về định hướng giảng dạy với lớp học đặc biệt dành cho những sinh viên tài năng thể thao.

Những sinh viên tài năng thể thao - một phần không thể thiếu của UEB đã để lại một phần thanh xuân của mình ở đây, nơi mái nhà đong đầy yêu thương và nhiệt huyết

"UEB là mái nhà lớn tuyệt vời nhất với rất nhiều sắc màu sắc mà không chỉ riêng mình thôi. Mà là bất cứ ai khi đặt chân đến, khi là sinh viên ở đây cũng sẽ yêu mến và say mê bởi bầu không khí trong lành mà UEB mang lại, một môi trường năng động với sự cạnh tranh và phấn đấu lành mạnh, một môi trường với sự đào tạo chất lượng tốt nhất, tuyệt vời nhất. Đây là tuổi trẻ của mình và các bạn. Tuổi trẻ của nhiệt huyết và cố gắng.", VĐV Karatedo - Sinh viên Nguyễn Thanh Duy - Sinh viên K1 chương trình Quản trị Kinh doanh dành cho Tài năng thể thao.

Với các bạn, UEB không chỉ là trường mà còn là mái nhà - nơi lưu giữ những kỉ niệm đẹp, ươm mầm những hạt giống yêu thương

Đó là những cảm xúc chân thành xuất phát từ tình yêu của Thanh Duy; Mai Anh cũng như tất cả sinh viên tài năng thể thao của UEB. Với các bạn, UEB là nhà và cũng là nơi lưu giữ một phần thanh xuân tươi đẹp nhất bên cạnh sự nghiệp thi đấu thăng hoa.

Hành trình dài của UEBers - thế hệ những sinh viên tài năng thể thao vẫn còn những chông gai thách thức phía trước. Chúc cho các bạn tiếp tục gặt hái những thành công trong sự nghiệp thi đấu trong tương lai cũng như hành thành xuất sắc sứ mệnh của UEBers trên hành trình chinh phục biển tri thức. Nhà trường và thầy cô luôn đồng hành sát cánh cùng các em!

DỮ LIỆU KHÔNG PHẢI LÀ "KẺ THÙ" CỦA NGÀNH NHÂN VĂN

LINH CHI (dịch)

"Dữ liệu lớn (big data) đang tới để thống trị những cuốn sách của bạn". Đã gần một thập kỷ kể từ khi một nhà văn lên tiếng chống lại sự tham gia của khoa học dữ liệu trong các ngành khoa học xã hội và nhân văn trong một bài viết trên tờ Los Angeles Review of Books. Ông lo lắng về dịch vụ Google Books và sự nhen nhóm của các phương pháp tính toán trong lĩnh vực nghiên cứu văn học. Cho đến thời điểm hiện tại, mối đe dọa này được xem là đã bị thổi phồng quá mức, khi mà ngay sau đó Google Books đã chuyển giao lại dự án số hóa của họ cho Hathi Trust, một tổ chức nhân văn phi lợi nhuận cũng sử dụng các phương pháp tính toán và biến dự án này thành một thị trường ngách nhỏ.

Tuy vậy, sự lo lắng lại dấy lên trong những năm gần đây, khi các nhà quản lý giáo dục và nhà tài trợ đã bắt đầu đầu tư rất nhiều tiền vào khoa học dữ liệu (data science), một lĩnh vực nghiên cứu liên ngành.

Khoa học dữ liệu xuất phát chủ yếu từ khoa học máy tính, toán học và thống kê, nhưng tham vọng của nó là bao quát hết các trường đại học. UVA đã khởi động một sáng kiến nhằm tuyển dụng các nhân sự có chuyên môn về khoa học dữ liệu từ các ngành khoa học tự nhiên, khoa học xã hội và nhân văn. Các nhà khoa học dữ liệu giờ đây đã bắt đầu lấn sân sang nghiên cứu văn học và văn hóa.

Trong khi đó, các ngành khoa học xã hội và nhân văn thì đang chịu cảnh bị hạn chế tài trợ, đóng băng hoạt động tuyển dụng, các chương trình đào tạo tiến sĩ bị ngừng vô thời hạn. Dữ liệu lớn thực sự có xu hướng như đang tới để "thống trị những cuốn sách của bạn". Jill Lepore - một nhà sử học công tác tại ĐH Harvard, một trí thức nổi bật - là một đại diện cho tiếng nói chống lại dữ liệu trong ngành nhân văn.

ĐIỂM TỐI CỦA KHOA HỌC DỮ LIỆU

Trong "If Then", tựa sách mới nhất của Lepore, cô đã kể lại câu chuyện về tập đoàn Simulmatics - nơi tiên phong trong việc sử dụng mô hình dự đoán bằng máy tính để dự đoán xem các cử tri nhỏ (microtype) sẽ phản ứng thế nào với các chiến dịch chính trị. Một nhân vật quan trọng trong Simulmatics là Ithiel de Sola Pool, ông được xem là người cha tinh thần của Phòng thí nghiệm truyền thông MIT, đồng thời đại diện cho những gì tồi tệ nhất của khoa học dữ liệu. Pool và Similmatics đã đưa những giả định theo chủ nghĩa nam tính vào trong những mô hình tính toán của họ. Lepore viết nguyên văn như sau:

"Khi nói về 'hành vi con người', ý của họ là hành vi của đàn ông; và khi nói về 'trí tuệ nhân tạo', ý của họ là trí tuệ của chính họ - một huyễn tưởng về trí tuệ của chính họ mà họ đang muốn cấy vào một bộ máy".

Những giả định này đã và vẫn đang tiếp tục

gây ra những thiệt hại không đếm xuể. Lepore tranh luận rằng Simulmatics đã đặt loài người chúng ta vào con đường dẫn đến Amazon, Facebook, Google, những thứ mà giờ đây đang khiến chúng ta bị "đày đọa và mắc kẹt". "Những mô phỏng tự động hành vi của con người trở thành điều kiện/tình trạng của con người". Và trong quá trình đó, các tư duy nhân văn đã bị hạ thấp một cách trầm trọng.

Trong một cuộc đối thoại với Fran Berman trong khuôn khổ Sáng kiến Khoa học Dữ liệu Harvard vào tháng 9 năm ngoái, Lepore đã mở rộng thêm các lập luận của mình. Sự thật (facts) trở nên có quyền lực vào năm 1215 khi bồi thẩm đoàn xuất hiện, thay thế hình thức xét xử bằng cách thử tội (trial by ordeal - một hình thức xét xử cổ xưa, trong đó quyết định về việc một bị cáo là vô tội hay có tội danh được xác định bằng cách buộc họ phải trải qua một trải nghiệm đau đớn, nguy hiểm). Sự kiện trên cùng với cuộc Cải cách Tin lành (Protestant Reformation) về sau đã góp phần phế truất vị thế của Chúa như là người duy nhất nắm rõ mọi sự vô tội và có tội trên thế giới. Bí ẩn đã phải nhường đường cho tri thức.

Các con số lại soán ngôi của sự thật, trở thành hệ hình bằng chứng thống trị (evidentiary paradigm) khi chủ nghĩa tư bản, dân chủ và thống kê trỗi dậy vào cuối thế kỷ 18; gắn liền với nhu cầu của Chính phủ mong muốn thay thế các thảo luận và phân định bằng sự đo lường. Dữ liệu lại bắt đầu chiếm chỗ của các con số khi các máy lập bảng (tabulating machines) là trọng tâm của các cuộc tính toán dân số vào năm 1890, và trở nên thống trị hoàn toàn khi UNIVAC (dòng máy tính kỹ thuật số điện tử đa năng đầu tiên được thương mại hoá) cùng các kỹ thuật tính toán khác xuất hiện vào những năm 1950.

"Sự trỗi dậy của một kỷ nguyên dữ liệu theo một cách nào đó đang khiến chúng ta quay trở lại thời kỳ của sự bí ẩn. Máy móc là Chúa, và các nhà khoa học máy tính là các mục sư. Chúng ta, những người còn lại, chỉ biết hướng về họ và trông cậy rằng họ đang làm đúng". Dữ liệu đã giết chết sự thật và chấm dứt tri thức. Lepore thừa nhận rằng tình trạng này cũng được thúc đẩy bởi các ưu tiên tài chính của các trường đại học.

Lepore đã đặt ra một câu hỏi lớn về vị trí của dữ liệu trong quá trình sản xuất tri thức cũng như những bằng chứng quan trọng về việc khoa học được điều khiển bởi dữ liệu đang làm tổn hại tới các ngành khoa học nhân văn như thế nào. Nếu như thực sự muốn bảo vệ ngành khoa học nhân văn, chúng ta cần phải trả lời câu hỏi trên một cách xác đáng nhất có thể. Và để làm được điều đó, có lẽ ngay từ đầu cần loại bỏ niềm tin nhị phân rằng dữ liệu chỉ thuộc về khoa học, không có liên đới với các ngành nhân văn.

KHOA HỌC NHÂN VĂN BẮT TAY VỚI KHOA HỌC DỮ LIỆU

Thực tế, trong lịch sử của các ngành khoa học nhân văn, việc kết hợp với khoa học dữ

liệu không hề mới. Thậm chí, các học giả nhân văn vốn đã thường xuyên thu thập và dựa vào dữ liệu từ thời kỳ sơ khởi của các trường đại học nghiên cứu hiện đại và có thể là cả trước đó.

Trong cuốn sách "The Teaching Archive", hai tác giả Rachel Sagner Buurma và Laura Heffernan đã dạy cho chúng ta về Caroline Spurgeon, một nhà nghiên cứu về Shakespeare đầu thế kỷ 20, có niềm tin sâu đậm vào các giá trị của nhân văn nhưng cũng ưa thích các phương pháp định lượng, với các công trình phân tích các tác phẩm của Shakespeare bằng phương pháp đếm và phân loại các hình thái tu từ (figures of speech). Họ giới thiệu cho chúng ta về Edith Rickert, người đã tận dụng hết mức "phương pháp phân tích mã" (code analysis) mà bà đã học được khi làm việc trong cơ quan tình báo quân đội thời kỳ Chiến tranh thế giới thứ I. Vào năm 1920, Rickert, cùng một người khác cũng tiến hành nghiên cứu song song thời gian đó nhưng độc lập là I. A. Richards, đã "yêu cầu các sinh viên của mình không chỉ cẩn thận phân tích các văn bản văn học, mà cả tham gia hợp tác vào quá trình phân tích và tổng hợp các đơn vị dữ liệu về người đọc và văn bản". Chính thông qua quá trình thu thập dữ liệu này mà sinh viên và giảng viên "nhận thấy họ đang thảo luận một số lượng đáng kinh ngạc các câu hỏi phức tạp về thể thơ và ngữ cảnh lịch sử."

Buurma và Heffernan còn kể cho chúng ta về Josephine Miles, một giảng viên Văn học Anh ở Đại học Berkeley trong khoảng thời gian từ năm 1939 đến 1978. Miles luôn dạy sinh viên phải "có quan điểm riêng về sự thật (facts), thay vì chỉ tường thuật lại chúng", vì bà tin rằng điều đó là rất quan trọng trong "một xã hội hiện đại và một môi trường đại học nghiên cứu hiện đại coi cá nhân là [một thứ] được xác định bởi dữ liệu". Nhưng bà cũng không phản đối việc dùng dữ liệu trong nghiên cứu văn học. Từ những năm 1950, Miles đã tiến hành những công trình nghiên cứu đột phá sử dụng phương pháp tính toán bằng máy tính. Bà đã xây dựng được những bộ dữ liệu khổng lồ về lịch sử của thơ, cho phép bà lần theo các dấu vết của sự xuất hiện và biến mất của các hình thái tu từ trong suốt chiều dài nhiều thập kỷ và thế kỷ, để tìm ra các điểm đứt gãy và liên tục còn chưa được biết tới.

Truyền thống này vẫn kéo dài tới hiện nay. Lauren F. Klein, phó giáo sư của ngành Văn học Anh và lý thuyết & phương pháp định tính tại Đại học Emory, đã sử dụng các phương pháp tính toán để phục hồi lại những thông tin bị bỏ qua trong các văn bản lưu trữ, đặc biệt là những thông tin về người Mỹ gốc Phi. Cô đã dùng các lá thư của Thomas Jefferson làm dữ liệu để soi xét lại cuộc đời và quá trình lao động của đầu bếp người da đen James Hemings - người bị Jefferson bắt làm nô lệ. Cô cũng phân tích các tờ báo ở thế kỷ 19 để tìm và tiết lộ những hoạt động ẩn giấu

của người phụ nữ da đen đầu tiên thực hiện hoạt động xuất bản ở Bắc Mỹ - Mary Ann Shadd - bởi những sản phẩm của Shadd không được công nhận trong thời kỳ đó.

Các ngành nhân văn vẫn luôn coi trọng và sử dụng dữ liệu, thậm chí là thu được nhiều lợi ích từ các phương pháp tính toán và các mô hình dự đoán. Điều đó dẫn chúng ta tới đâu? Lúc này, "chẩn đoán" của Lepore lại cực kỳ chính xác. Các công ty, tập đoàn công nghệ lớn sẽ thu phục chúng ta cùng sự chú ý của chúng ta vào dữ liệu. Và khẳng định của khoa học dữ liệu rằng "sẽ chiếm lĩnh mọi cách thức hiểu biết khác" đang đe dọa "sự gần như là bỏ rơi tri thức nhân văn".

Nhưng dữ liệu không phải là kẻ thù của ngành nhân văn. Sự hạ thấp giá trị của tri thức xuống thành một thứ tập trung vào hiệu quả kinh tế mới là kẻ thù của ngành nhân văn. Khi mà sự thịnh hành của khoa học dữ liệu trong giới các nhà tài trợ từ thiện các nhà quản lý trường học thể hiện một đặc tính tân tự do mà ở đó nhìn nhận giáo dục dưới góc độ lợi tức đầu tư thì ta nên chống lại nó. Nhiều nhà nghiên cứu nhân văn kỹ thuật số cũng đặt sự kháng cự vào làm trọng tâm trong các công trình của họ. Chẳng hạn, Klein tiên phong cho một "chủ nghĩa nữ quyền dữ liệu", "một cách tư duy về dữ liệu - cả về những công dụng và giới hạn của nó - mà được xác nhận lại bằng những trải nghiệm trực tiếp bằng một cam kết hành động và bằng một tư tưởng giao thoa với chủ nghĩa nữ quyền". Chủ nghĩa nữ quyền dữ liệu phê bình khoa học dữ liệu khi nó củng cố "những bất bình đẳng sẵn có" và sử dụng khoa học dữ liệu "để thách thức và thay đổi sự phân chia quyền lực."

Hãy thừa nhận là dữ liệu đã cung cấp những hiểu biết về văn học và văn hóa mà chúng ta không thể nhận thấy trước đây, cho dù là về lịch sử của thơ, về ẩm thực của James Hemings hay các công trình biên tập của Mary Ann Shadd. Tháng 4 năm nay, tạp chí Cultural Analytics và Post45 đã xuất bản một số đặc biệt những công trình theo định hướng khoa học dữ liệu. Các bài viết trong đó nói về Goodreads đã tái thiết lập lại các thể loại sách như thế nào; các nội dung trên Internet đã góp phần định hình những chương trình truyền hình như The Good Place hay những tiểu thuyết như Lincoln in the Bardo như thế nào; hay làm thế nào mà một hội thảo của các nhà văn tại Bang Iowa đã làm đảo ngược những logic trước đó về chủ nghĩa khu vực Mỹ, tới mức giờ đây nhiều nhà văn trong đó có John Irving và Marilynne Robinson đã chuyển từ các khu đô thị về các miền nông thôn như Iowa và chọn đó làm không gian sáng tác tiểu thuyết - tất cả đều được khám phá nhờ khoa học dữ liệu.

Chính văn học và văn hóa cũng đang ngày càng được định hình bởi dữ liệu. Hãy thử nghĩ tới sự hiện diện của các tác giả trên các không gian văn học kỹ thuật số, hay Instapoets - những nhà thơ nổi tiếng thông qua việc tiếp cận được một lượng lớn độc giả trên Instagram. Hay sự sinh sôi một cách ngoan cố các thể loại sách do sự phân phối của Kindle Direct Publishing. Vào thời điểm năm 2021, việc chối bỏ sự tồn tại của dữ liệu cũng chính là đang liều mình tách biệt bản thân khỏi nền tảng bản thể học và xã hội học của những công trình nghiên cứu. Các nhà nghiên cứu nhân văn cần sử dụng dữ liệu như một trong nhiều đối tượng của nghiên cứu, đồng thời đấu tranh chống lại những bên sử dụng dữ liệu để chống lại chúng ta.

Nguồn

Dan Sinykin (April 29, 2021). Data Is Not the Enemy of the Humanities. The Chronicle of Higher Education.

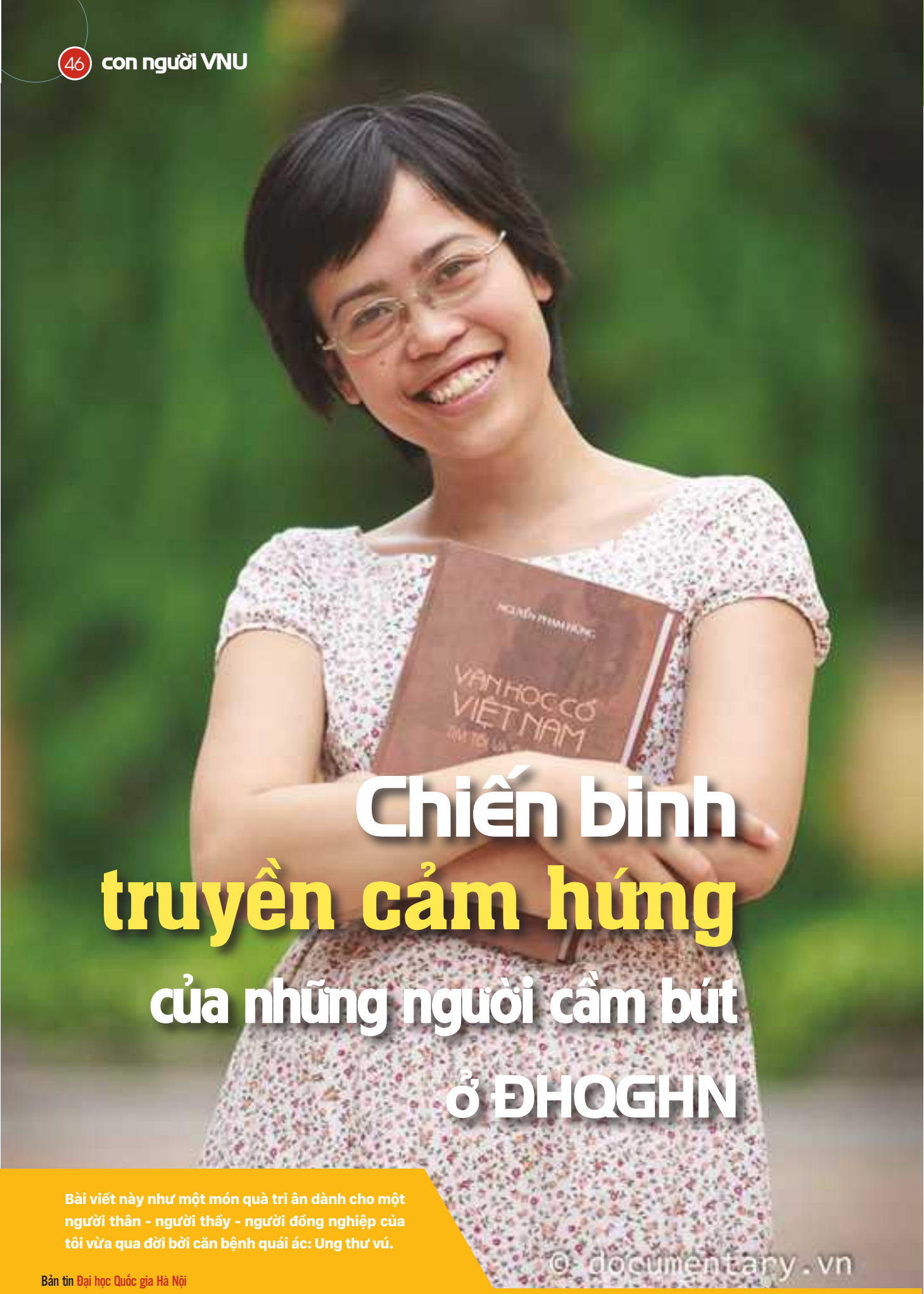

Chiến binh truyền cảm hứng của những người cầm bút ở ĐHQGHN

Bài viết này như một món quà tri ân dành cho một người thân - người thầy - người đồng nghiệp của tôi vừa qua đời bởi căn bệnh quái ác: Ung thư vú.

© documentary.vn

CÓ LẼ CỘNG ĐỒNG NHỮNG NGƯỜI LÀM CÔNG TÁC TRUYỀN THÔNG Ở ĐHQGHN KHÔNG AI KHÔNG BIẾT ĐẾN NGƯỜI PHỤ NỮ DŨNG CẢM LÊ THANH HÀ - NGƯỜI ĐÃ DÀNH GẦN 20 NĂM ĐỂ CHIẾN ĐẤU VỚI BỆNH UNG THƯ, KHỞI ĐẦU LÀ UNG THƯ VÚ. CHỊ LÀ CHUYÊN VIÊN TRUYỀN THÔNG CỦA TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN, NGUYÊN CHUYÊN VIÊN TRUNG TÂM TRUYỀN THÔNG VÀ QUAN HỆ CÔNG CHÚNG (ĐƠN VỊ TIỀN THÂN CỦA PHÒNG THÔNG TIN VÀ QUẢN TRỊ THƯƠNG HIỆU, VĂN PHÒNG ĐHQGHN). NGÀY 22/4/2022 VỪA QUA, TRÁI TIM CHỊ ĐÃ NGỪNG ĐẬP, CHẤM DỨT CHUỖI NGÀY DÀI CHỊU NHIỀU ĐAU ĐỚN VỀ CẢ THỂ XÁC LẪN TINH THẦN.

HƯƠNG GIANG

Tất cả bắt đầu từ một ngày ám ảnh cuối năm 2003. Cô gái trẻ Lê Thanh Hà khi đó mới 23 tuổi còn mang trong mình biết bao dự định ấp ủ và những ước mơ của tuổi trẻ. Nhưng rồi kế hoạch nhận học bổng chương trình đào tạo thạc sĩ tại Thái Lan phải gác lại khi bác sĩ chẩn đoán chị mắc bệnh ung thư vú giai đoạn cuối.

Đúng ngày sinh nhật tuổi 24 của mình, 17/3/2004, Lê Thanh Hà trải qua ca phẫu thuật đầu tiên trong hành trình đối mặt với căn bệnh hiểm nghèo này.

Đó là cú sốc tinh thần quá khủng khiếp với cô gái trẻ. Song chính những ngày tháng nằm viện và chứng kiến những thân phận bệnh nhân ung thư quanh mình lại là lý do để chị vượt qua nỗi ám ảnh của bản thân, đối mặt với căn bệnh, tiếp tục hành trình sống, yêu, làm việc cùng những đam mê. Chị quyết tâm chiến đấu với ung thư bằng thái độ tích cực nhất. Hàng ngày, chị vẫn đóng góp trí tuệ và tâm huyết vào việc quảng bá hình ảnh, vị thế của Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn nói riêng, ĐHQGHN nói chung ra toàn xã hội. Tất nhiên đi kèm với đó là những ca mổ, những đợt chuyền hóa chất, xạ trị và những cơn đau đè nặng lên cơ thể cùng một tương lai đầy lo âu.

Lê Thanh Hà là người hay hát và hát rất hay. Cũng chính nhờ sở thích ấy mà chị gặp người đàn ông định mệnh của cuộc đời mình - người sau này là chồng chị và cũng là cậu ruột của tôi. Cậu tôi đã

luôn sát cánh bên cạnh và cùng người vợ mình vượt qua bão giông của bệnh tật suốt tháng ngày qua.

Vượt qua mọi khuyến cáo của bác sĩ, chồng chính là niềm tin để chị quyết tâm sinh bé Nguyễn Lê Duy Anh - người con trai duy nhất của chị và chồng. Có thêm con trai, Thanh Hà được tiếp thêm nguồn năng lượng tích cực trong hành trình chống chọi với bệnh tật. Lê Thanh Hà luôn khát khao yêu, được yêu và cuộc sống gia đình đã cho chị trọn vẹn những điều đó.

"Bệnh nhân ung thư vú được khuyên không nên có con, vì việc sinh con sẽ thúc đẩy bệnh tái phát. Trong trường hợp đã điều trị hóa chất và xạ trị, người ta không dám chắc là tồn dư ảnh hưởng của thuốc không làm hại đến thai nhi. Nghĩa là tồn tại mối nguy hiểm cho cả mẹ và con... Nhưng cuộc sống luôn không theo ý mình sắp đặt. Khi có thai, mọi thứ thật đặc biệt! Nghĩ đến việc có một đứa trẻ - người sẽ trở nên quan trọng nhất, gần gũi nhất với mình ra đời - mình lại tự hỏi: Tại sao lại không dám thử chứ ? Bỏ đi một đứa trẻ là một điều độc ác, cho dù có lý do nào chính đáng đi chăng nữa. Mình không đành lòng! Vậy thì, hãy để cuộc sống dẫn dắt ta đi, Bởi phía trước không có ai đoán định được" - Chị từng chia sẻ về quyết định mạo hiểm của mình.

Hiện nay, cậu bé Nguyễn Lê Duy Anh - con trai chị Lê Thanh Hà đã tròn 15 tuổi. Cậu luôn tự nhủ sẽ luôn bên cạnh làm chỗ dựa tinh thần, bảo vệ và cùng mẹ vượt qua những đớn đau của bệnh tật. Đối với cậu, mẹ Thanh Hà luôn là người quan trọng nhất trong cuộc đời và điều cậu sợ nhất là làm mẹ buồn.

Những đợt điều trị hóa chất làm chị rụng tóc, rụng lông mày, lông mi, ăn không ngon miệng, thậm chí không ăn được. Giữ

trong mình tinh thần lạc quan là thế nhưng không ít lần chị cảm thấy mệt mỏi, dường như vượt quá sức chịu đựng, một phần vì hóa chất và một phần vì điều kiện chữa trị ở viện gặp khó khăn, bất tiện do quá đông bệnh nhân.

Bác sĩ của Bệnh viện K hẳn không quên chị, người đã điều trị qua nhiều cơ sở của Viện. Chị là bệnh nhân tuân thủ theo những chỉ định của y học hiện đại. Có lần Thanh Hà đã tâm sự một cách đầy lạc quan với đồng nghiệp rằng: "Bệnh nhân ung thư vú như em thì có nhiều cơ hội để chữa và khỏi bệnh vì hiện nay rất nhiều thuốc điều trị cho bệnh này".

Sau mỗi lần vào viện, Lê Thanh Hà chứng kiến nhiều người có hoàn cảnh vô cùng éo le mà vẫn luôn khát khao sống và chữa bệnh. Chị còn cảm thấy mình là một bệnh nhân may mắn hơn nhiều người khi có gia đình, có người thân chăm lo, có công việc và con trai đang chờ.

Mỗi lần trở lại cuộc sống thường nhật sau xạ trị, Thanh Hà lại lao vào viết lách - một phần công việc chuyên môn, là đam mê của chị và cũng là một phần lý do để chị có thêm nguồn thu nhập từ nhuận bút, góp phần giảm bớt gánh nặng kinh tế cho gia đình.

Trên hết, "làm việc để thấy mình luôn sống có ích" - Thanh Hà đã từng nhiều lần chia sẻ với đồng nghiệp như vậy.

Nhiều tác phẩm báo chí, nhiều sản phẩm truyền thông, nhiều kịch bản phim tài liệu, nhiều chân dung nhà khoa học đã được Lê Thanh Hà sáng tạo trong hành trình chữa bệnh.

Vừa điều trị bệnh, vừa tận tâm cống hiến cho công việc chuyên môn bằng những sản phẩm truyền thông có chiều sâu, tràn đầy trách nhiệm và đam mê. Chị luôn tâm niệm: "Trên đời duy chỉ có công việc sẽ không bao giờ phản bội ta. Thậm chí chính những công việc chuyên môn còn giúp ta làm giàu thêm về tri thức và vật chất".

Đối với chị Lê Thanh Hà, hạnh phúc là sống có ích với những người thân yêu, với bạn bè, đồng nghiệp, giúp con trai trưởng thành khỏe mạnh, dạy con trở thành người có kiến thức, biết khám phá và yêu cuộc sống.

Cũng chính chị Thanh Hà là người đã dìu dắt tôi vào nghiệp cầm bút ở ĐHQGHN. Tôi còn nhớ như in những ngày đầu chập chững vào nghề, tôi vừa đưa chị vào bệnh viện thực hiện điều trị hóa chất vừa nhờ chị biên tập những tin bài đầu tiên ngay trên giường bệnh.

Hành lang Bệnh viện K cơ sở Tân Triều những ngày cuối năm thật vắng vẻ và tĩnh lặng, chỉ có tiếng bước chân của hai cô cháu vang lên khi vào khu điều trị dành cho bệnh nhân ngoại trú. Âm thanh ấy còn ám ảnh tâm trí tôi tới tận bây giờ.

18 năm chiến đấu với căn bệnh quái ác là một hành trình khó khăn song cũng đầy may mắn của Lê Thanh Hà. Với tố chất thông minh và sự nhạy cảm, Thanh Hà luôn thẳng thắn đối diện với những hiện thực của cuộc sống, cả những thuận lợi và khó khăn, yêu thương và bất trắc, nỗ lực và đam mê...

Lê Thanh Hà đã tạm biệt dương gian ở tuổi 42. Giờ đây, nơi cõi vĩnh hằng, chị sẽ không còn phải chịu đựng những đau đớn về thể xác lẫn tinh thần nữa. Chị sẽ được tự do tung tăng khắp nơi bù cho chuỗi ngày dài mòn mỏi trong bệnh viện. Cầu mong chị yên nghỉ. Gia đình, bạn bè, đồng nghiệp mãi nhớ về một "chiến binh K" truyền cảm hứng sống lạc quan cho tất cả mọi người!

Nữ giảng viên với đam mê dịch thuật

THANH TÚ - LỆ THỦY

TỪNG THEO HỌC CỬ NHÂN TIẾNG HÀN TẠI TRƯỜNG ĐH NGOẠI NGỮ - ĐHQGHN, CỬ NHÂN NGÀNH XUẤT NHẬP KHẨU TẠI TRƯỜNG ĐH NGOẠI THƯƠNG VÀ TỐT NGHIỆP THẠC SỸ QUẢN TRỊ KINH DOANH Ở TRƯỜNG ĐH KOOKMIN TẠI HÀN QUỐC, GIẢNG VIÊN ĐỖ THUÝ HẰNG - KHOA VĂN HÓA VÀ NGÔN NGỮ HÀN QUỐC, TRƯỜNG ĐH NGOẠI NGỮ ĐHQGHN LÀ TÁC GIẢ CỦA NHIỀU ĐẦU SÁCH TIẾNG HÀN CÓ CHẤT LƯỢNG DÀNH CHO SINH VIÊN ĐHQGHN NÓI RIÊNG VÀ NHỮNG NGƯỜI THEO HỌC TIẾNG HÀN NÓI CHUNG.

BIÊN PHIÊN DỊCH – KHÔNG CHỈ ĐƠN THUẦN LÀ DỊCH THUẬT

Chia sẻ về những va vấp trên những đoạn đường đầu tiên với nghề dịch, ThS. Đỗ Thúy Hằng cho biết biên dịch hay phiên dịch là một phần của thông dịch viên. Biên dịch bao gồm nhiều văn phong khác nhau ở nhiều loại hình như dịch phim, dịch sách.

Trong lĩnh vực dịch sách, biên dịch viên có thể lựa chọn nhiều hướng đi mà mình muốn theo đuổi như: sách chuyên môn, sách thiếu nhi, sách học thuật... Đối với dịch phim, ThS. Đỗ Thúy Hằng cho hay, thực chất người làm công tác biên dịch đang dịch những đoạn hội thoại, đi kèm với đó là sự cân nhắc, tóm lược để câu thoại theo kịp thời lượng, diễn biến của phim. Bên cạnh đó, người dịch cũng phải chú ý đến tên riêng, thuật ngữ, biệt ngữ để người lồng tiếng có thể dễ dàng thuyết minh cũng như người xem có thể hiểu được cốt lõi của câu thoại.

"Trước đây tôi từng dịch chạy phụ đề, một tập phim có thời lượng khoảng 40 phút nhưng biên dịch viên phải cần làm việc tới 10 tiếng đồng hồ. Bởi cái họ cần dịch không chỉ là những câu chữ sát nghĩa mà họ còn cần sự chỉn chu về câu chữ, cách biến tấu linh hoạt từ ngữ sao cho phù hợp với đối tượng khán giả".

Để có thể làm được điều đó, theo ThS. Hằng, biên dịch viên cần chủ động tra cứu hay thậm chí tìm hỏi đúng người bản địa. Giống như tiếng Việt, tiếng Hàn cũng có một số từ ngữ mới được hình thành và phát triển, vì vậy đòi hỏi sự tỉ mỉ, học hỏi và cập nhật không ngừng để có thể bắt kịp được với thời đại và cả thị hiếu của khán giả.

Bên cạnh việc trau dồi vốn từ mà biên dịch phim

đem lại, ThS. Đỗ Thúy Hằng còn có cơ hội tìm hiểu thêm về văn hoá Hàn Quốc, cách người bản xứ ứng xử với hoàn cảnh, ngữ cảnh. Người biên dịch sẽ làm việc với các dạng văn bản, câu chữ trên văn bản còn phiên dịch viên sẽ làm việc để dịch các đoạn hội thoại hay lượt lời. Đó cũng là điều mà chị tích lũy được từ nghề dịch.

ThS. Đỗ Thúy Hằng tâm sự, mỗi lần đi dịch là một trải nghiệm khác nhau, gặp những người khác nhau và cùng nhau nói những câu chuyện về chủ đề khác nhau. Khi còn là sinh viên năm thứ ba tại Trường ĐH Ngoại ngữ, ít ai biết rằng cô sinh viên ấy từng căng thẳng tới mức sụt cân khi phải ngồi trên bàn đàm phán tỉ mỉ quan sát để có thể truyền đạt từng câu, từng chữ. Nhưng chính nhờ những trải nghiệm như vậy cùng với sự kiên trì đã giúp chị trở nên trưởng thành hơn với công việc kết nối ngôn ngữ mẹ đẻ với một thứ tiếng khác.

"Lúc ấy, mình biết rằng, nghề phiên dịch, đặc biệt là dịch phim cần chúng ta chú ý cả lời nói lẫn hành động vì sẽ có những ngữ cảnh đòi hỏi chúng ta phải tùy cơ ứng biến rất nhiều" - ThS. Đỗ Thúy Hằng cho biết.

NGHỀ DỊCH KHÔNG THỂ BỊ THAY THẾ BỞI MÁY MÓC

Khi được hỏi về việc một số ý kiến cho rằng biên phiên dịch chỉ cần tới ngoại ngữ, ThS. Hằng khẳng định biết ngoại ngữ là yếu tố cần nhưng chưa đủ. Chị chia sẻ khi còn ngồi trên ghế giảng đường, trường lớp dạy kiến thức chuyên môn, kỹ năng cứng, điều mà chắc chắn ai muốn làm nghề cũng cần phải có. Tuy nhiên, một nhóm kỹ năng nữa cũng rất quan trọng đó là kỹ năng mềm. Khác với biên dịch chỉ cần dịch từ một chiều, người làm phiên dịch cần có phản xạ nhanh nhạy, tư duy nhạy bén để có thể chuyển tiếp linh hoạt giữa hai ngôn ngữ. Điều này giúp chúng ta được cọ xát, rèn luyện, học tập trong thực tế, giao tiếp với mọi người xung quanh. Quan trọng nhất, dù là biên dịch hay phiên dịch thì đối với người trong nghề, ngôn từ là thứ luôn cần được trau chuốt và làm phong phú vốn từ. Đặc biệt, đối với nghề phiên dịch, người dịch cần phản xạ nhanh, độ trễ ít và phải tái hiện lại thông điệp

sao cho ngắn gọn, súc tích, dễ hiểu nhất, đồng thời cần phải truyền tải thông tin chính xác nhất.

Hiện nay, công nghệ phát triển, con người đã có thể sáng tạo ra nhiều loại máy móc, thiết bị thay thế trong công việc. Trao đổi về vấn đề này, ThS. Hằng khẳng định, điều này khó có thể xảy ra với nghề dịch bởi máy móc chỉ có thể dịch nghĩa theo từng từ chứ chúng không hiểu được ngữ cảnh hay cảm xúc, ý nghĩa trong từng câu từ của con người. Máy móc có thể giúp con người trong việc dịch nhưng vẫn cần biên/phiên dịch viên trau chuốt lại dựa trên ngữ liệu có sẵn.

"Không có lý do gì nghề biên phiên dịch sẽ bị thay thế bởi máy móc trong thời gian tới. Đây là một nghề hấp dẫn nhưng cũng vô cùng chông gai. Hơn nữa, con người chính

là người lập trình nên máy móc nên việc máy móc vận hành mà không có sự can thiệp của con người, đặc biệt trong nghề biên phiên dịch, sẽ rất khó thực thi", ThS. Hằng khẳng định.

ThS. Đỗ Thúy Hằng chia sẻ thêm, chính vì vậy, khi con người còn cần trao đổi về thông tin, văn hoá, kiến thức, khoa học... thì nghề biên/phiên dịch vẫn sẽ tồn tại.

HÀNH TRÌNH ĐƯA SÁCH TIẾNG HÀN ĐẾN GẦN HƠN VỚI NGƯỜI VIỆT

Theo ThS. Hằng, để có thể xuất bản một đầu sách là cả một quá trình không hề dễ dàng. Phần lớn sách do chị làm chủ biên xuất bản đều cần phải dựa trên nhiều yếu tố như đối tượng, khung chương trình, giáo trình để nội dung sách có thể theo sát chương trình và tiến độ của người học. Về cách sử dụng từ ngữ, ThS. Hằng cho rằng mỗi một đầu sách cần có cách trình bày khác nhau: sách dịch hội thoại cần câu từ ngắn gọn, sách giáo trình hay sách chuyên ngành cần nhiều từ ngữ mang tính học thuật...

ThS. Đỗ Thúy Hằng thông tin thêm, hiện nay, ĐHQGHN đã có chính sách hỗ trợ các cán bộ, giảng viên xuất bản sách phục vụ mục đích giảng dạy. Tuy nhiên, để cuốn sách ấy có thể đến tận tay sinh viên và độc giả nói chung cần nhiều hơn thế. Bên cạnh việc chú trọng nội dung xuất bản sách, ThS. Hằng cùng các đồng nghiệp phải dành thời gian lên ý tưởng, cân nhắc câu chữ, thiết kế đồ họa sao cho cuốn sách thu hút được sự quan tâm của sinh viên và độc giả. Trước khi đến với nhà xuất bản, cuốn sách cần trải qua quá trình kiểm duyệt chặt chẽ về cả nội dung và hình thức. Cuối cùng, sách được in và phát hành tới đông đảo công chúng.

Một số đầu sách nổi bật của ThS. Đỗ Thúy Hằng có thể kể đến như: "Hội thoại đàm phán thương mại Hàn - Việt", "Dạy tiếng Hàn trên truyền hình", giáo trình "Dịch nâng cao" Tiếng Hàn, giáo trình "Tiếng Hàn thương mại", sách "Phiên dịch Tiếng Hàn chuyên ngành (Lĩnh vực kinh tế - thương mại)"... Trong số những đầu sách chị xuất bản, có cuốn được đưa vào chương trình giảng dạy cho sinh viên chuyên ngành biên/phiên dịch, có cuốn được xuất bản riêng cho người học tự do.

Có thể nói, xuất bản một cuốn sách tương tự như thực hiện một đề tài nghiên cứu khoa học bởi thứ ta cần không chỉ là thời gian mà đó còn là công sức, là kiến thức mà mỗi chúng ta tích lũy được trên con đường học tập của bản thân. ThS. Đỗ Thúy Hằng tâm sự: "Có thể các bạn sinh viên đang ấp ủ ý định nghiên cứu khoa học ngoài lĩnh vực mà mình theo học sẽ còn nhiều e ngại. Nếu như các bạn coi đó là liên ngành thì các bạn sẽ hoàn toàn yên tâm khi theo đuổi một lĩnh vực ngoài vùng an toàn của bản thân, bởi mọi ngành nghề đều là nền tảng cơ sở để các bạn có thể phát triển trong tương lai".

TS. Lê Thị Hồng Duyên

ĐẠI DIỆN DUY NHẤT CỦA VIỆT NAM

GIÀNH HỌC BỔNG HUBERT HUMPHREY NĂM HỌC 2022 - 2023

☞VŨ SINH

TS. LÊ THỊ HỒNG DUYÊN – TRƯỜNG ĐH NGOẠI NGỮ, ĐHQGHN LÀ ĐẠI DIỆN DUY NHẤT CỦA VIỆT NAM GIÀNH HỌC BỔNG HUBERT HUMPHREY, HOA KỲ NĂM HỌC 2022-2023. ĐÂY LÀ CHƯƠNG TRÌNH HỌC TẬP, NGHIÊN CỨU KHÔNG CẤP BẰNG, DÀNH CHO NHỮNG CÁN BỘ TRẺ, CẤP TRUNG, CÓ TRIỂN VỌNG THĂNG TIẾN TRONG NGHỀ NGHIỆP VÀ CÓ NGUYỆN VỌNG PHỤC VỤ VÌ LỢI ÍCH CỘNG ĐỒNG. NGƯỜI TRÚNG TUYỂN SẼ THEO HỌC MỘT NĂM TẠI MỘT TRONG NHỮNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC HÀNG ĐẦU Ở HOA KỲ, TRONG ĐÓ CÓ CÁC NỘI DUNG NHƯ: THỰC TẬP CHUYÊN MÔN, THỰC TẾ, THAM GIA HỘI NGHỊ VÀ HỘI THẢO VỀ LĨNH VỰC LIÊN QUAN.

- Xin chị chia sẻ về tiêu chí và lĩnh vực hoạt động của chương trình Học bổng Hubert Humphrey?

Học bổng Hubert Humphrey có tính cạnh tranh rất cao, hướng tới các ứng viên thuộc 4 lĩnh vực: Năng lực con người và thể chế, Quyền và Tự do, Quản lý tài nguyên đất bền vững và Cộng đồng thịnh vượng. Mỗi lĩnh vực lại chia thành các lĩnh vực nhỏ, tổng cộng có 19 lĩnh vực thuộc các chuyên ngành khác nhau.

Đây là lần đầu tiên Việt Nam cử ứng viên chuyên ngành giảng dạy tiếng Anh thuộc lĩnh vực Cộng đồng thịnh vượng tham gia vòng tuyển chọn quốc tế. Có khoảng 132 quốc gia đăng ký dự tuyển và mỗi lĩnh vực nhỏ sẽ lựa chọn từ 7-13 ứng viên. Tôi thực sự rất may mắn được lựa chọn là đại diện duy nhất của Việt Nam được nhận học bổng này trong năm nay.

Xét về tiêu chí, tôi nghĩ họ cân nhắc trên nhiều yếu tố về tố chất, tiềm năng của ứng viên, những cam kết đóng góp của ứng viên cho sự phát triển của cộng đồng và dựa trên lĩnh vực ưu tiên đối với đất nước và khu vực.

- Chị mong đợi nhận được gì sau khóa học một năm tại Hoa Kỳ?

Thực sự đây là một cơ hội rất lớn để tôi có thể phát triển bản thân và phát triển chuyên môn. Cái hay của học bổng này là chương trình học tập và trải nghiệm sẽ được thiết kế dựa trên chính nhu cầu của người trúng tuyển.

Tôi thực sự mong muốn được mở rộng kiến thức và kỹ năng về khả năng lãnh đạo (Leadership), đổi mới sáng tạo (Innovation) và phát triển, xây dựng chương trình (Curriculum Design and Development). Đây là 3 lĩnh vực liên quan chặt chẽ với những công việc hiện tại và những cộng đồng mà tôi đang tham gia (cụ thể là Trường ĐH Ngoại ngữ, cộng đồng Đổi mới sáng tạo Việt Nam - Ireland (VIBE) và Phân hội Nghiên cứu và Giảng dạy tiếng Anh tại Việt Nam - VietTESOL).

Tôi cũng mong muốn có cơ hội kết nối với các chuyên gia và các đồng nghiệp tại Mỹ cũng như từ các nước trên thế giới thông qua các hoạt động trong khuôn khổ chương trình. Đặc biệt, với cơ hội được làm việc tại một cơ sở giáo dục của Mỹ sẽ giúp tôi mở rộng tầm hiểu biết và tự tin hơn với những công việc trong tương lai, để từ đó có thể đóng góp tốt hơn cho chính các cộng đồng tôi đang tham gia.

- Là thành viên tích cực của cộng đồng các nhà giáo dục đổi mới sáng tạo trong ĐHQGHN (VNU VIBERS), chị hãy chia sẻ về các dự án đổi mới sáng tạo cùng các hoạt động chị đã tham gia trong lĩnh vực này?

Khóa học "Nhà giáo dục khởi nghiệp" nằm trong khuôn khổ chương trình trao đổi song phương về giáo dục giữa Việt Nam và Ireland (VIBE) được tổ chức tại ĐHQGHN chính là bước khởi đầu tuyệt vời và là một nhân duyên lớn với tôi.

Năm 2017, sau khi nhận bằng Tiến sĩ, tôi đã có cơ hội chuyển về công tác tại Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN. Tôi tham gia khóa học VIBE với mong muốn được học hỏi và phát triển chuyên môn. Năm 2019, tôi đã may mắn được lựa chọn là 1 trong 6 học viên xuất sắc của khóa học tham gia chương trình học tập trao đổi tại Ireland. Sau khi trở về, tôi và các đồng nghiệp tham gia chương trình VIBE đã cùng nhau xây dựng môn học mới với tên gọi "Tư duy sáng tạo khởi

nghiệp" cho sinh viên năm thứ 2 của Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN. Đồng thời, tôi đã tham gia tổ chức chuỗi các hoạt động tập huấn đổi mới sáng tạo cho sinh viên, giảng viên, cán bộ trong và ngoài Trường như: Nhà giáo dục truyền cảm hứng, các chương trình thấu cảm người học... Cùng với các đồng nghiệp trong cộng đồng VNU VIBERS, tôi cũng có cơ hội tham gia nhiều hoạt động nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo cho một số địa phương, đơn vị ngoài ĐHQGHN.

- Được biết, chị cùng các giảng viên Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN đã đóng góp các môn học mới liên quan đến trí tuệ cảm xúc và thấu cảm vào các môn học chung bậc đại học của ĐHQGHN. Chị có thể chia sẻ thêm về thông tin này?

Như tôi chia sẻ ở trên, nhờ tham gia vào khóa học "Nhà giáo dục khởi nghiệp", năm 2019, tôi đã cùng với nhóm đồng nghiệp tại Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN xây dựng môn học "Tư duy sáng tạo và khởi nghiệp" cho khoảng 300 sinh viên. Đến thời điểm hiện tại, chúng tôi đã tập hợp được một đội ngũ giảng viên nhiệt huyết đến từ các khoa khác nhau của Trường tham gia giảng dạy cho hơn 1.000 sinh viên hàng năm.

Ngoài ra, tôi cũng tham gia xây dựng môn học "Thiết kế cuộc đời", môn học này đã được giảng dạy thử nghiệm vào năm ngoái và sẽ chính thức được đưa vào giảng dạy trong học kỳ tới tại Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN. Nhóm thiết kế môn học cũng được mời tham gia tập huấn cho cán bộ giảng viên các đơn vị đào tạo trong ĐHQGHN. Với những gì học được trong chương trình VIBE cùng sự ủng hộ, khuyến khích và hướng đi tiên phong của Trường ĐH Ngoại ngữ cùng chủ trương và tầm nhìn đúng đắn của thầy hiệu trưởng Nhà trường về đổi mới các môn học trong chương trình giảng dạy, tôi hy vọng sẽ có nhiều cơ hội để phát triển thêm nhiều môn học theo hướng giáo dục khai phóng cho sinh viên.

- Nếu có thể chia sẻ một thông điệp ngắn gọn về những trải nghiệm của chị và nhất là với việc nhận được học bổng danh giá như Humphrey Fellowship, chị sẽ nói gì?

TS. Lê Thị Hồng Duyên chia sẻ, kể từ khi tham gia cộng đồng VIBE năm 2018, chị đã thực sự bước qua vùng an toàn của bản thân và đón nhận rất nhiều cơ hội phát triển chuyên môn và cũng có được một số ghi nhận cho sự nỗ lực của bản thân.

Năm 2019, chị được chọn tham gia khóa trao đổi ngắn hạn tại Ireland. Năm 2019, cùng với các giảng viên xây dựng môn học "Tư duy sáng tạo và khởi nghiệp" nhận giải thưởng "Nhà giáo dục đổi mới sáng tạo ĐHQGHN năm 2020" và được lựa chọn là 1 trong 20 đại sứ đổi mới sáng tạo của cộng đồng VNU VIBERS.

Tháng 05 năm 2021, chị vinh dự được ghi nhận là "Gương mặt giảng viên của tháng" khoa Sư phạm tiếng Anh, trước đó chị cũng được lựa chọn là "Nhân sự tiêu biểu" của khoa năm học 2019-2020. Cũng trong năm 2021, TS. Duyên được giao phụ trách chuyên môn cho Phân hội Nghiên cứu và giảng dạy tiếng Anh tại Việt Nam (VietTESOL).

TS. Lê Thị Hồng Duyên đã tham gia trong ban tổ chức các sự kiện lớn của VietTESOL như hội thảo quốc tế VIC2021, Hội thảo ELT Forum 2022 về chính sách dạy và học tiếng Anh tại Việt Nam, các webinars, khóa học online cho giáo viên tiếng Anh trên khắp cả nước...

TS. Lê Thị Hồng Duyên cũng đang tiếp tục cùng cộng đồng VIBE triển khai các khóa tập huấn cho giáo viên, giảng viên ở các tỉnh, thành trên cả nước.

Tôi rất tâm đắc với 2 câu nói "May mắn là món quà đến từ quá khứ" và "Connecting the dots" (Kết nối những chấm điểm) của Steve Jobs. Các câu nói này đều có nghĩa là tất cả những việc bạn làm, những người bạn gặp, các sự kiện bạn từng tham gia, hay nói cách khác là toàn bộ kinh nghiệm bạn tích luỹ được trong quá khứ đều trở thành những chấm điểm (the dots), và chính những chấm điểm đó sẽ làm nên con người bạn ở hiện tại cũng như câu chuyện cuộc đời của chính bạn.

Tôi vẫn thường chia sẻ với sinh viên và động viên các bạn hãy làm đầy trang giấy cuộc đời bằng thật nhiều chấm điểm. Một ngày nào đó, các bạn sẽ thấy các chấm điểm đó sẽ làm nên câu chuyện cuộc đời của chính mình. Tôi luôn biết ơn những trải nghiệm và gia đình, bạn bè, đồng nghiệp, những con người mà tôi có cơ duyên được gặp và làm việc trong quá khứ. Chính họ và chính những trải nghiệm đó đã đưa tôi đến với những thành công của ngày hôm nay.

TIẾP NHẬN VĂN HÓA "LỆCH CHUẨN" "VẮC-XIN" NÀO CHO GIỚI TRẺ?

TRUYỀN THỐNG GIÁO DỤC CỦA DÂN TỘC TA COI TRỌNG NGUYÊN LÝ "TIÊN HỌC LỄ, HẬU HỌC VĂN", CÒN CHA ÔNG TA THƯỜNG XUYÊN NHẮC NHỞ CHÁU CON PHẢI "HỌC ĂN, HỌC NÓI, HỌC GÓI, HỌC MỞ" ĐỂ TỪ ĐÓ MÀ BIẾT CÁCH "ĂN TRÔNG NỒI, NGỒI TRÔNG HƯỚNG"... NHỮNG GIÁ TRỊ TỐT ĐẸP CỦA VĂN HÓA SỐNG, VĂN HÓA ỨNG XỬ ĐÓ ĐÃ TỒN TẠI TỰ NGÀN ĐỜI NAY, TRỞ THÀNH NHỮNG CHUẨN MỰC QUAN TRỌNG ĐỂ ĐIỀU CHỈNH CÁC MỐI QUAN HỆ XÃ HỘI, ĐỊNH HƯỚNG GIỚI TRẺ VÀ ĐƯỢC TRAO TRUYỀN, THỰC HÀNH QUA NHIỀU THẾ HỆ KẾ TIẾP NHAU TRONG MỖI GIA ĐÌNH NGƯỜI VIỆT. TUY NHIÊN, GIỮA BỐI CẢNH CỦA NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG HIỆN NAY, KHI XU THẾ HỘI NHẬP QUỐC TẾ NGÀY CÀNG SÂU RỘNG CÙNG SỰ PHÁT TRIỂN MẠNH MẼ CỦA TRUYỀN THÔNG SỐ, SỰ "NỞ RỘ", CHIẾM ƯU THẾ CỦA CÁC LOẠI HÌNH MẠNG XÃ HỘI... ĐÃ TẠO RA NHỮNG TÁC ĐỘNG NHIỀU CHIỀU ĐỐI VỚI QUÁ TRÌNH TIẾP NHẬN VĂN HÓA CỦA CÁC CÁ NHÂN, ĐẶC BIỆT LÀ GIỚI TRẺ - NHỮNG ĐẠI DIỆN NĂNG ĐỘNG CỦA XÃ HỘI, DỄ BỊ HẤP DẪN BỞI NHỮNG ĐIỀU MỚI, LẠ CẢ Ở MẶT TÍCH CỰC VÀ TIÊU CỰC. THỰC TIỄN PHẢN ÁNH CỦA BÁO CHÍ TRUYỀN THÔNG THỜI GIAN QUA CHO THẤY, MỘT BỘ PHẬN GIỚI TRẺ HIỆN NAY ĐÃ, ĐANG CÓ NHỮNG BIỂU HIỆN CỦA VIỆC TIẾP NHẬN VĂN HÓA "LỆCH CHUẨN" DẪN ĐẾN NHỮNG HÀNH ĐỘNG TIÊU CỰC, ẢNH HƯỞNG TỚI AN NINH, TRẬT TỰ XÃ HỘI...

☞NGUYỄN MINH TRƯỜNG

LỆCH NIỀM TIN, LẠC NHẬN THỨC VÀ SAI HÀNH ĐỘNG!

Chúng ta đều biết rằng, sự thay đổi về niềm tin, nhận thức của giới trẻ ở mỗi giai đoạn lịch sử thường song hành, phù hợp với những bước phát triển của xã hội. Nếu trong kháng chiến vệ quốc, lý tưởng của tuổi trẻ là "... xếp bút nghiên lên đường đi chiến đấu..." để "...chúng tôi đi không tiếc đời mình..." bởi "...tiếc đời mình thì còn chi Tổ quốc...", thì khi đất nước đã hòa bình, đổi mới phát triển, đặc biệt là ở giai đoạn hội nhập toàn cầu, trách nhiệm công dân, trách nhiệm với đất nước, với xã hội của mỗi cá nhân đã không còn bị bó hẹp, theo đó những niềm tin, nhận thức, mơ ước của tuổi trẻ cũng thay đổi cùng những tiêu chí phong phú, cởi mở hơn. Vậy nhưng, dù không hẹp hòi, khắt khe trong việc đánh giá nhận thức, lối sống của giới trẻ hiện nay, xã hội vẫn đòi hỏi phải đảm bảo những giá trị bất biến, phù hợp với thuần phong, mỹ tục, đặc trưng văn hóa truyền thống của dân tộc. Chẳng hạn, giới trẻ có thể ngưỡng mộ một ngôi sao giải trí quốc tế, nhưng không vì thế mà chen lấn, đua nhau quỳ gối chỉ để được hôn ghế thần tượng, hay có thể hâm mộ, say mê một ca sĩ thị trường, nhưng không vin đó là lý do để học đòi làm theo cái sai, cái dở của thần tượng...

Đáng trăn trở, suy ngẫm nhất đó là thời gian vừa qua rộ lên hiện tượng một bộ phận giới trẻ đã dành tình cảm, niềm tin để "thần tượng" một số thành phần "bất hảo" trong xã hội. Đó là những nhân vật đã từng có tiền án, tiền sự, từng vào tù, ra tội với các tội danh đánh bạc, sử dụng ma túy nhưng biết cách lợi dụng mạng xã hội để đưa lên đó các đoạn phim "khoe khoang" chiến tích bất hảo cùng những lời lẽ chửi bới tục tĩu, "cuồng ngôn", "chợ búa" hoàn toàn trái ngược với chuẩn mực đạo đức và văn hóa xã hội. Những đoạn phim đó không những không bị tẩy chay, lên án, mà lại tạo được sức hút rất lớn của cộng đồng mạng, sự hùa theo của đám đông giới trẻ trong đó có cả học sinh, sinh viên. Không ít hành động quái dị, thậm chí coi thường pháp luật được đưa trên mạng xã hội facebook và youtube như nói năng tục tĩu, chửi bậy, đỗ xe trên đường cao tốc, đốt xe... được cộng đồng mạng phấn khích, tán dương, ấn nút "like" với số lượng lớn. Ngay cả kiểu tóc "bờm ngựa" hay điệu "múa quạt" không giống ai của các nhân vật này cũng "xâm

nhập" vào thế giới học đường, được rất nhiều học sinh, sinh viên bắt chước và khi nhân vật ấy xuất hiện thì đông đảo người trẻ "tiền hô hậu ủng", đón rước, xếp hàng ra đường để được chụp ảnh, xin chữ ký...

Quả thực, khi những hiện tượng tiêu cực, phản cảm được phơi bày lại không bị lên án mà còn được tán dương, tạo môi trường để lây lan rộng thông qua mạng xã hội, tạo ra những tác động trực tiếp đến nhận thức, tư duy, thậm chí hành động của người trẻ, đã gióng lên hồi chuông báo động về sự "lệch niềm tin, lạc nhận thức dẫn đến sai hành động" của một bộ phận giới trẻ hiện nay. Có thể coi đó như loại "vi-rút" độc hại tiêm nhiễm những quan niệm tiêu cực, hành vi xấu vào tầng lớp thanh niên đang trong quá trình hình thành nhân cách.

Sau những sự việc này, hàng loạt vấn đề được dư luận đặt ra đó là: Vì sao những nhân vật "giang hồ" với đời tư bất hảo, những cá nhân mà trước kia chỉ nấp trong bóng tối để hành động, nay có thể công khai trắng trợn trên mạng xã hội những hành vi, lời nói, việc làm ngang ngược như vậy? Vì sao những thước phim tự quay, những phát ngôn gây "sốc" của các nhân vật này lại có hàng nghìn lượt theo dõi trên mạng xã hội facebook, hàng triệu người đăng ký xem trên kênh youtube? Vì sao những hiện tượng "tự tung tự tác" gây tác hại trên mạng xã hội như vậy lại đưa về những khoản thu nhập "khủng" cho các đối tượng? "...Một trong những nguyên nhân khiến cho những nhân vật bất hảo có "đất" để diễn các trò quái dị, phản cảm, thực hiện hành động phi pháp là bởi những lợi ích thực tế mà các đối tượng này kiếm được từ cộng đồng mạng. Các nhà mạng coi những nhân vật đó như là "công cụ" để sinh lời vậy nên sẵn sàng chi trả cho họ từ vài chục triệu đến vài trăm triệu mỗi tháng để kích thích, lôi kéo. Vì lợi nhuận kiếm tiền trông thấy, những giang hồ mạng mới đây và cả không ít nhân vật được liệt vào hàng vô nguyên tắc, "nhảm nhí" trước kia sẵn sàng tự thực hiện, thậm chí là có hẳn ê-kíp dàn dựng những clip gây "sốc" để thu hút sự chú ý của cộng đồng..." - GS.TS Hoàng Bá Thịnh - Trưởng Bộ môn Xã hội học Gia đình và Giới, Khoa Xã hội học (Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN) chia sẻ quan điểm.

Chính lối sống thực dụng, những hành động kỳ quặc, phản cảm, trái với thuần phong mỹ tục, vi phạm luật pháp khi được tiếp tay bởi những kênh truyền thông, nhà mạng đặt lợi nhuận lên hàng đầu thì sẽ tạo ra những hiệu ứng thông tin tác hại nhưng lại có sức hấp dẫn lớn với giới trẻ - những người mang sẵn trong mình tâm lý thích thể hiện, ương bướng nhưng lại thiếu kinh nghiệm sống, rất dễ bị sa đà, lôi kéo vào những thứ mới lạ. Đó cũng là một phần nguyên nhân để lý giải về các hiện tượng như: bạo lực học đường không ngừng tăng với tính chất ngày một nghiêm trọng; không ít học sinh, sinh viên tỏ ra thờ ơ, vô cảm trước sự mất mát của người thân, bạn bè nhưng lại có thể khóc nức nở khi được nhìn thấy, được xem thần tượng của mình biểu diễn; thậm chí nhiều bạn trẻ dễ dàng nổi cáu, nóng giận, dẫn đến hành động phạm pháp chỉ vì những lý do lãng xẹt... Đương nhiên, khi những hiện tượng tiêu cực, những hành vi không đẹp được cộng đồng mạng a dua, cổ xúy thì chúng sẽ ngấm dần vào hành vi, nhận thức và trở thành phổ biến trong cộng đồng giới trẻ.

Nhiều người chắc hẳn chưa quên vụ việc cuối năm 2018 khi cơ quan công an ra quyết định khởi tố vụ án hình sự về tội "Giết hoặc vứt bỏ con mới đẻ" đối với một nữ sinh đại học ở Hà Nội. Hành vi tàn nhẫn của người mẹ trẻ cũng như quan hệ phức tạp trong tình yêu của nữ sinh này đã khiến cộng đồng phẫn nộ, bất bình trước lối sống phóng túng, vô trách nhiệm, ích kỷ, thiếu hiểu biết của không chỉ một cá nhân mà của một bộ phận giới trẻ hiện nay. Dư luận xã hội, giới truyền thông đã nhiều lần lên tiếng phê phán biểu hiện của một số người trẻ ngang nhiên có những hành vi thiếu văn hóa, chỉ phù hợp với chốn riêng tư tại các nơi công cộng như công viên, rạp chiếu phim, quán cafe, xe buýt, hầm

cầu đi bộ... Quả thực sự lệch lạc về mặt nhận thức, sự "bắt chước" một cách thiếu hiểu biết từ phim ảnh, mạng xã hội đã, đang khiến một bộ phận giới trẻ bị "ngộ nhận" dẫn đến những hành động, hành xử kém văn hóa, phản cảm, gây bức xúc trong cộng đồng. Có thể thấy, xu hướng sống nhanh, sống gấp, sống hưởng thụ dẫn đến sự lệch chuẩn trong quan niệm đạo đức, ứng xử xã hội hay quan hệ nam nữ đang có chiều hướng gia tăng trong giới trẻ mà môi trường học đường cũng không ngoại lệ. Ở một số trường THPT, thậm chí THCS, không hiếm cảnh "cặp đôi" học sinh thoải mái bày tỏ tình cảm giữa nơi đông người, cá biệt có cặp đưa nhau vào nhà nghỉ khi vẫn khoác đồng phục học sinh. Hậu quả nhãn tiền của lối sống phóng túng này là học tập sa sút, mang thai ngoài ý muốn, bị bạn bè xa lánh... Đấy là chưa kể các hậu quả tiêu cực từ quan hệ thiếu lành mạnh còn đẩy tới việc chửi bới, thóa mạ, thách đố nhau ở ngoài đời, trên mạng xã hội, thậm chí thuê côn đồ hành hung, trả thù, đâm chém. Không ít tình yêu học trò đã kết thúc bằng hận thù, thậm chí có nữ sinh bị lợi dụng, đã hoang mang, tuyệt vọng phải tìm đến cái chết...

"Đã đến lúc cấp thiết phải tìm ra những giải pháp căn cơ, những cách thức hiệu quả, triển khai ngay để phòng, chống hiện tượng "lệch chuẩn" về văn hóa ở giới trẻ..." - đó là khẳng định của hầu hết các chuyên gia giáo dục, các nhà quản lý, nhà hoạt động xã hội khi được hỏi về vấn đề này.

VẮC-XIN NÀO PHÒNG "LỆCH CHUẨN" VĂN HÓA Ở NGƯỜI TRẺ?

Trong giai đoạn bùng nổ công nghệ thông tin hiện nay, mỗi cá nhân, mỗi gia đình đều dễ dàng để có được phương tiện truy cập internet, sử dụng mạng xã hội. Bên cạnh những thuận lợi trong việc tiếp cận các nguồn thông tin phong phú, hữu ích, các giá trị văn hóa tinh hoa... thì mặt trái của "sự tiện nghi" này chính là thách thức với những người trẻ không biết chọn lọc thông tin, không có sự "đề kháng" trước những cám dỗ, tò mò của các luồng thông tin tiêu cực, các trang độc hại. "Theo tâm lý lứa tuổi, đa phần thanh thiếu niên chưa phân biệt được hết cái tốt, cái xấu; cùng với đặc điểm là hay tò mò, thích khám phá cái mới, cái lạ... nếu giới trẻ không được giáo dục đầy đủ để có định hướng tốt về quan điểm, nhận thức, cũng như chưa biết tự kiểm soát bản thân thì các em rất dễ bị hấp dẫn, ảnh hưởng, tin theo, thậm chí là làm theo những biểu hiện văn hóa "lệch chuẩn"..." - PGS.TS Trịnh Thị Linh - Khoa Tâm lý học, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN khẳng định.

Theo chuyên gia tâm lý học, TS. Vũ Thu Hương - Trường ĐH Sư phạm Hà Nội thì việc một số bậc phụ huynh hiện nay dùng biện pháp ngăn cấm con cái tiếp cận với máy tính và mạng internet là điều chưa hợp lý, thiếu hiệu quả, thậm chí còn có thể tạo nên tác dụng ngược. "Điều cần thiết là chúng ta phải tập trung cho công tác giáo dục đạo đức và ý thức công dân cho giới trẻ, đồng thời tạo ra các sân chơi lành mạnh, các hoạt động cộng đồng có ích để thu hút sự quan tâm của các em. Việc tạo ra các diễn đàn để giới trẻ được tự do phát biểu, nói thẳng quan điểm của mình về các vấn đề xã hội, các lĩnh vực các em quan tâm cũng có ý nghĩa rất lớn. Qua các diễn đàn không chỉ giúp chúng ta biết được giới trẻ nghĩ gì, muốn gì để có giải pháp uốn nắn mà chính là dịp để các em tự nhận thức, tự điều chỉnh bản thân. Khi tham gia các hoạt động lành mạnh rồi sẽ hạn chế việc bị ảnh hưởng của những hoạt động, trào lưu không lành mạnh..." - TS. Hương bày tỏ quan điểm.

Rõ ràng, để có được sức "đề kháng" cần thiết cho giới trẻ, giúp các em có thể tự nhận biết được đúng, sai để từ đó tự điều chỉnh nhận thức và hành động một cách đúng đắn đòi hỏi phải có sự chung tay, phát huy vai trò của cả gia đình, nhà trường, các đoàn thể trong xã hội, cả các cơ quan báo chí, truyền thông và đây là vấn đề cấp bách hiện nay.

Gia đình chính là ngôi trường đầu tiên của mỗi cá nhân, đặt nền móng cho việc hình thành nhân cách của con trẻ. Vì thế, muốn hình thành nhân cách tích cực cho con cái, gia đình phải là nơi mọi người sống yêu thương, nâng đỡ và đùm bọc, ở đó cha mẹ và con cái sống hài hoà với nhau, người trẻ sẽ cảm nhận được những giá trị cao đẹp như: hạnh phúc, lắng nghe, yêu thương, tha

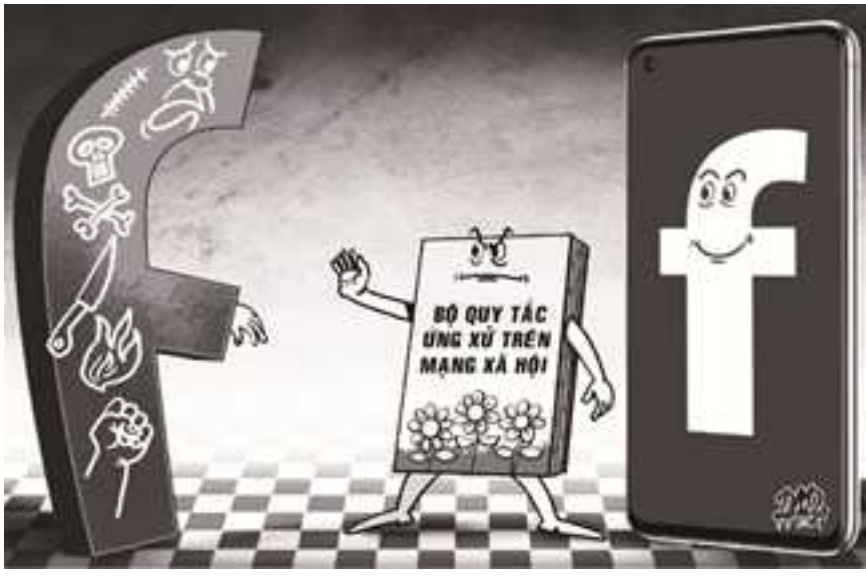

thứ, nâng đỡ và chấp nhận những khác biệt của nhau. Ngoài ra, trong một thế giới đang đề cao sự thỏa mãn tức thời, những ham muốn bản năng, thì gia đình có vai trò rất quan trọng trong việc khơi dậy ý thức về cái tốt và cái xấu, về cái đáng làm và không nên làm... Bên cạnh gia đình, môi trường giáo dục nhà trường cũng đóng vai trò đặc biệt quan trọng bởi đó không chỉ đơn thuần là nơi trang bị kiến thức mà còn phải quan tâm đến việc giáo dục nhân cách, đạo đức cho giới trẻ. Hiện nay, nhiều trường học mới chỉ chú trọng phần học "văn" mà bỏ qua phần "lễ", coi trọng giáo dục kiến thức mà xem nhẹ giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống cho học sinh, sinh viên. Do đó việc hài hòa được giữa dạy kiến thức và rèn đạo đức trong các nhà trường trở thành nhiệm vụ cấp bách trong giai đoạn hiện nay.

"Bước ra khỏi cổng trường là giới trẻ bước vào cuộc sống và môi trường xã hội cũng chi phối, ảnh hưởng rất lớn đến suy nghĩ, nhận thức và hành động của họ. Xã hội cần phải tạo ra nhiều hơn nữa những hoạt động đoàn thể, văn hóa, tinh thần có ý nghĩa thực tiễn, hướng vào chiều sâu để thu hút, thúc đẩy giới trẻ tham gia góp phần định hướng lý tưởng cho họ. Qua khảo sát và tiếp xúc, đa phần giới trẻ ngày nay không phải là họ không muốn sống cho ra người mà còn muốn sống tốt hơn nữa...Vấn đề là nhiều người trong số họ chưa được định hướng đúng đắn..." - TS. Đinh Phương Duy, Viện Xã hội học cho biết. Ngay trong môi trường xã hội, chúng ta không thể không nhắc tới tầm ảnh hưởng của các thông tin từ báo chí, truyền thông, mạng xã hội tới giới trẻ. Báo chí, truyền thông cũng cần định hướng dư luận xã hội, thay đổi hành vi cộng đồng bằng cách nêu nhiều gương tốt, phê phán cái xấu; báo chí không chỉ mô tả, phản ánh các vụ việc, hành vi văn hóa, mà phải phân tích thấu đáo, từ đó đưa ra khuyến nghị về phong cách ứng xử để định hướng cho người tiếp nhận, đặc biệt là giới trẻ. Việc quản lý chặt chẽ mạng xã hội, ngăn chặn, xử lý nghiêm minh những hành vi "vô văn hóa", "lệch chuẩn", làm gương xấu cho giới trẻ cũng đòi hỏi cơ quan chức năng cần nhanh chóng giải quyết trong giai đoạn hiện nay.

Có thể nói, những biểu hiện của việc tiếp nhận văn hóa "lệch chuẩn" chỉ diễn ra ở một bộ phận trong giới trẻ hiện nay, tuy nhiên, nó cũng đặt ra những bài toán cấp bách cần lời giải, đảm bảo cho sự phát triển bền vững của xã hội trong tương lai. Trong bối cảnh hiện nay, khi giới trẻ rất dễ bị tiêm nhiễm văn hóa độc hại, cổ xúy cho lối sống lai căng, tư tưởng lệch lạc thì nhiệm vụ quan tâm chăm lo giáo dục, rèn luyện thế hệ trẻ có đủ đức, tài, niềm tin, khát vọng để xứng đáng với vị thế, trọng trách cao cả của mình đối với dân tộc và Tổ quốc càng đóng vai trò quan trọng hơn bao giờ hết.